Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔR DE DUMINECĂ 10)

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Tĕrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 56.—Anul LIX. Braşov, Duminecă, 10 (22) Martie 1896.

Decoraţii pentru „merite".

Braşov, 9 Martie v.

Nu de mult am reprodus după fóia oficială unguréscă scirea, că doi notarĭ românĭ din comitatul Bistriţa-Năsĕud, anume Ştefan Puica din Mocod şi Dumitru Man din Zagra, au fost decoraţĭ cu „crucea de argint pentru merite", ca „recunoscinţă pentru serviciile lor credinciόse şi stăruitóre".

Nu puteam sci, ce l'a îndemnat pe ministrul-preşedinte Banffy sĕ împartă şi între Românĭ asemenĭ „decoraţiunĭ", dér am presupus totuşĭ, că trebue sĕ fiă ceva necurat în lucru, căcĭ decoraţiile în diua de adĭ nu se împart numai écă-aşa, şi încă tocmai când e vorba de Românĭ.

Şi nu ne-am înşelat în presupunerea nóstră, căcĭ după cum ni-se împărtăşesce din părţile Năsĕudului, amintiţii notarĭ românĭ trec ca ceĭ mai zeloşĭ agenţĭ ai nouĕi băncĭ unguresci din Năsĕud, ce-a fost înfiinţată cu banii contelui Kárólyi, care, cum scim, a început o lucrare puternică pentru de-a cuceri cu băncile sale teren printre poporul român, voind tot-odată sĕ zădărnicéscă prin acésta şi activitatea băncilor nóstre românescĭ.

In acéstă tendinţă distrugĕtóre faţă de noi, adversarii romànismului au găsit nisce sprijinitorĭ zeloşĭ în ceĭ doi notarĭ românĭ din comitatul Bistriţa-Năsĕud, carĭ, după cum ni-se scrie, au isbutit prin ademenirĭ sĕ îngrópe poporul român din comunele lor în datorii la banca unguréscă din Năsĕud, punĕnd astfel temelia ruinăreĭ lui materiale şi pierderei independenţei sale.

Acesta este în scurte cuvinte „meritul" *vĕdut*, pentru care au fost „decoraţĭ" ceĭ doi notarĭ românĭ. Vor fi mai avĕnd eĭ póte şi alte merite *nevĕdute* de-asemenea fel, dér chiar de n'ar avé, e destul şi numai ceea ce se scie despre eĭ anumit, pentru ca sĕ înţelegem, că în adevĕr nu de geaba au fost eĭ decoraţĭ de-un Banffy.

Intr'un timp, când şoviniştii ungurĭ prin gazetele lor provócă tótă suflarea jidano-maghiară la luptă în contra băncilor românescĭ; într'un timp, când la călcâiul fiă-căruĭ plugar român aleşuesce câte-un duşman pentru de a l prinde în laţul robiei lor: pe atuncĭ étă că doi Românĭ, fii cu carte, fii eşiţĭ din sînul poporului nostru, — care i-a crescut pe eĭ şi li-a dat pânea de tóte dilele, din care se hrănesc şi adĭ, — se pun de bună voiă în slujba contrarilor noştri şi-i ajută în lupta pornită contra poporului român şi a aşedămintelor sale!

Şi nisce ómenĭ ca aceştia sĕ nu fiă óre vrednicĭ de-a fi iubiţĭ şi decoraţĭ de-un guvern ca al lui Banffy?

In veacul acesta al corupţiunilor, când statul ungar a devenit teatrul scandalelor europene, nu ne mai putem mira de loc, décă Banffy găsesce de cuviinţă sĕ întrebuinţeze decoraţiunile ca mijloc pentru încuragiarea unor svîrcolirĭ speculative, carĭ ţintesc la sdruncinarea bunăstărei morale şi materiale a cetăţenilor românĭ.

Este, cum se pare, o problemă de stat pentru guvernul lui Banffy, ca sĕ sprijinéscă şi încurageze prin tóte mijlócele posibile acţiunea de demoralisare între cetăţenĭ, ér împărţirea de decoraţiunĭ, de ranguri şi de titlurĭ nobilitare îi sunt un mijloc bine venit pentru scest scop. Numai aşa se póte esplica sumedenia de conţĭ, baronĭ şi „nemeşĭ" unguresci, făuriţĭ de Banffy; numai aşa se póte esplica şi împărţirea decoraţiunilor între Romanii, carĭ lăcomesc la ele. Aceştia nu pot sĕ-şĭ cumpere titlurĭ de „grofĭ" şi de „baronĭ", căcĭ n'au de unde jertfi pentru astfel de scopurĭ câte douĕ, treĭ şi patru sute de mii fl., cum arĕtase dilele trecute o fóiă unguréscă, că au jertfit noii „grofĭ" şi „baronĭ" făuriţĭ de Banffy. Le stă însĕ în putere de a-şĭ agonisi şi ei măcar câte-o decoraţiă, décă şi nu pentru banĭ, dér cel puţin prin servicii scumpe aduse causei duşmanilor noştri naţionalĭ, cum au făcut ceĭ doi notarĭ năsĕudenĭ.

E datorinţa nóstră a tuturor însĕ, ca pe astfel de Românĭ decoraţĭ pentru „merite" sĕ-i facem cunoscuţĭ obştei românescĭ în cercurĭ cât mai largĭ, pentru ca sĕ se scie cu cine avem de-a face, căcĭ ceĭ ce lăcomesc la decoraţiile lui Banffy nu pot fi decoraţĭ şi cu încrederea Românilor.

Nimenea nu póte sluji de-odată la doi stăpânĭ; aşa niciĭ Românii, carĭ cine scie prin ce întêmplare vor fi ajuns şi ei în câte-o funcţiune ca vai de ea, cum au ajuns ceĭ notăraşeĭ dela Năsĕud, nu vor puté sluji de-odată şi Românilor şi contrarilor Românilor. Ei orĭ că trebue sĕ fiă ómenĭ cinstiţĭ şi sĕ mérgă cu Românii, din al căror sânge s'au născut, séu sĕ trécă cu totul în tabĕra contrarilor şi sĕ încépă lupta făţişă cu acei fraţĭ şi părinţĭ ai lor, pe carĭ i-au părăsit pentru un blid de linte.

Trebue sĕ despărţim caprele de oi; trebue sĕ alegem neghina din grâu, căcĭ nu putem suferi sĕ aibă încrederea poporului românesc din comune întregĭ nisce ómenĭ, carĭ se ascund în dosul numelui lor românesc, pentru-ca de-acolo sĕ ademenéscă pe popor şi sĕ-l ducă pe căi piezişe, făcĕnd servicii contrarilor noştri politicĭ.

Revista politică.

Pentru mileniu. Ungurii fac marĭ pregătirĭ pentru a sĕrba cu pompă şi alaiu mileniul, adecă aniversarea de o miie de anĭ, de când au năvălit pe plaiurile acestei ţĕrĭ. Ministrul-preşedinte br. Bánffy a înaintat dietei un proiect de lege, în care cere *4,850,000* fl. pentru ridicarea monumentelor în amintirea acestei serbărĭ. Se va ridica un monument în Budapesta în amintirea trecutului istoric al naţiunei maghiare, care va costa nu mai puţin decât 802,640 fl.; se vor ridica 7 monumente în şépte puncte ale ţerii (dintre carĭ unul pe Têmpa dela Braşov), carĭ vor costa 350,000 fl.; un alt monument al regelui Ştefan în Budapesta 308,000 fl.; înfiinţarea unui museu de arte frumóse 3,200,000 fl.; pentru înfiinţarea a 400 de scóle poporale 198.000 fl. ş. a.

Se fac apoi pregătirĭ pentru a duce la Pesta cât mai mulţĭ ţĕranĭ de tóte naţionalităţile, ca, vedĭ Dómne, sĕ arete lumei, cum tóte popórele din Ardeal şi Ungaria se însufleţesc de „măririle" seminţiei lui Arpad şi de „binefacerile", ce le gustă sub oblăduirea unguréscă. Va fi dér un adevĕrat „*tĕrg de ţĕră*", cum dic unele foi din streinătate.

Nu-i vorbă, domnii dela cârmă îşĭ dau tóte silinţele sĕ se făléscă cât mai mult cu tămbălăul lor înaintea streinătăţii. Le va succede póte a ameţi şi amăgi pe unii rĕtăciţĭ şi din sînul nostru a lua parte la acest straşnic ospĕţ unguresc, ca sĕ-i pună de arătare, ca la tĕrg. Dér nu le vor succede sĕ ducă la Pesta pe ceĭ cinstiţĭ, pe aceia dintre noi, carĭ ţin la vrednicia némului lor şi la numele de Român. Mileniul nu este serbătórea nóstră; n'avem nicĭ datoria, nicĭ pofta de a lua parte la el, mai ales acum, când prigonirile şi nelegiurile ce le sĕvĕrşesc puternicii dilei în potriva némurilor nemaghiare, sunt tot mai turbate şi mai fără séma.

Stărĭ putrede în Ungaria. Tótă sĕptĕmâna acésta foile unguresci au fost pline de ţipete şi vaete asupra stărilor putrede, carĭ domnesc în straturile înalte ale socie-

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Eroism românesc.

Un episod din revoluţiunea din 1848, petrecut în oraşul Timişóra

de *P. Broşteanu.*

Mult sânge românesc s'a vĕrsat în jurul şi înaintea porţilor capitalei d'odinióră: Timişóra, séu „Tibiscul antic al Daciei ripense". Precum sângele bravilor grăniţerĭ românĭ s'a perdut, îngrăşând pămêntul, aşa şi recunoscinţa şi rĕsplata s'a perdut în uitare. — Una însĕ totuşĭ a rĕmas: *virtutea* şi *gloria*. Astea nu se pot nicĭ nega nicĭ uita, căcĭ vii sunt încă ómenii, în viéţă e oraşul, care d'odată cu esistinţa sa conservă suvenirea întêmplămintelor, prin carĭ a trecut în tóte timpurile. El însuşĭ, oraşul Timişóra, ne vorbesce mai lămurit, ca orĭ ce scrisóre, că ceea-ce cândva era virtute, merit, drept şi îndreptăţire pentru remuneraţiune, astădĭ — prin schimbarea timpurilor — a devenit causă motivată de dispreţ, ură şi persecuţiune.

Intre luptele dela 1848 şi 1849 apĕrarea Timişórei, prin garnisóna sa eroică în restimp de 107 dile ocupă, fără îndoiélă, pagina cea mai strălucită în istoria acelei epoce memorabile.

In urma catastrofei de la Sibiiu, din 15 Martie 1849 st. n. când Puchner, generalul imp. bătut de insurgenţii d'atuncĭ, sub conducerea generalului polones Bem, fusese constrîns a-se retrage cu armata austriacă imp. în România, se putea uşor prevedea, că Bem, vĕdĕnd Transilvania curăţită de trupele imperiale, se va întórce spre Bănatul Timişan, pentru continuarea operaţiunilor sale. Intr'adevĕr aşa s'a şi întêmplat. La începutul lui Aprilie insurgenţii începură a-se întinde mereu spre sudostul Timişianei şi a ocupa posiţiunile mai importante, împingĕndu-şĭ colónele lor spre Timişóra. Ei se apropiaseră de acéstă cetate; la 25 Aprilie o împresurară din tóte părţile şi o constrînseră a-şĭ închide porţile, încetând astfel tótă comunicaţia cu lumea d'afară.

Intre trupele, cărora era încredinţată apĕrarea cetăţii, se afla şi un batalion de grăniţerĭ româno-banaticĭ. Chiămarea acestui batalion era dintre cele mai critice şi grele, căcĭ eroicul comandant al cetăţii, mareşalul locotenent campestru, baronul de Rucavina, avĕnd deplină încredere numai în grăniţerii sĕi, încrediu-se numai lor serviciul în jurul cetăţii, cu scop a împedeca desertările soldaţilor de la regimentele de liniă, carĭ se înmulţiseră în timpurile din urmă într'un mod îngrijitor.

Intr'acea insurgenţii începură mereu a-se întări în jurul cetăţii, stricară apaductele, carĭ aprovisionau cetatea cu apă de beut, şi-şĭ întinseră avantposturile lor pănă la malul stâng al canalului, mai apoi chiar şi pănă în raionul puscilor din cetate. La puntea despre „Josefin" mai aşedară douĕ tunurĭ, cu carĭ apoi băteau aspru atât frontul întreg al bastionului principal, cât şi artileria de apĕrare d'asupra „porţii Petruvaradinului".

Bombardarea cetăţii se începù la 15 Maiu şi ţinù, cu puţine întrerumperĭ, pănă la 8 August, în care di insurgenţii avuseseră cu totul 28 baterii în acţiune, aruncând foc şi mórte între apĕrătorii cetăţii. In deosebĭ cele douĕ tunurĭ făceau multe şi marĭ stricăciunĭ şi de repeţite orĭ se rugaseră bravii grăniţerĭ de comandantele suprem al cetăţii, ca se le permită un atac asupra acestor tunurĭ periculóse, ceea ce însĕ nu li-se permise.

Starea garnisónei devenise în fine din di în di tot mai critică. Pe lângă scenele îngrozitóre, causate prin bombardarea înfricoşată şi prin stricăciunile desastróse, pe lângă mulţimea de morţĭ şi răniţĭ, se mai alăturase şi lipsa de nutremênt, apoi frigurĭ, scorbatul şi colera, încât décă cineva era scăpat de periculul morţii prin proiectile şi prin glónţe, trebuia sĕ cadă victima tifusului şi a colerei. — Carnea se împărţia numai de douĕ orĭ în sĕptĕmână; carnea de cal devenise o mâncare lucsuriósă. Legumĭ, póme, verdeţurĭ, unt, lapte, sburătóre domestice erau rarităţĭ.

După-ce însĕ prin restrîngerea mai perfectă a cercului de împresurare şi închiderea de tot a căilor de comunicaţiă prin insurgenţĭ, se făcea imposibil comandantului cetăţii a trage informaţiunĭ despre întêmplările din afară; se resolviră în fine la o escursiunn, cu scop, a face prisonierĭ, de la carĭ apoi ar puté înţelege şi audi ceva despre mişcările trupelor şi despre starea împrejurărilor din afară.

Cu esecutarea acestei operaţiunĭ se în-

tății unguresci. O mulțime de afaceri de duel s'au urmat aprópe dilnic între grofi și baroni, între deputați și miniștri, între funcționari civili și militari. Chiar alaltăeri s'a întêmplat un duel între baronul Samuel *Josika*, ministru pe lângă persóna Majestății Sale, și între groful Klebelsberg. Vorbind despre aceste putrede stări o fóiă ungurésca dice următórele:

„Ungaria se guvernéză prin duele. Intrégă téra vorbesce, că miniștri noștri provócă pe contrarii lor la satisfacțiunea prin arme... In aceste duele se arată o grozavă însĕlbătăcire a stărilor nóstre publice. Urmările sunt tot atât de grozave... La acestea stări au condus o societate stricată și degenerarea guvernărei. E destul de trist, că am ajuns până aici. Décă mergem și mai departe cu un pas, atunci trebue sĕ dicem, că nime nu mai e sigur de viéța sa. Nici odata procesele politice din timpul absolutismului încóce n'au fost așa de numĕróse în Ungaria, ca sub domnia lui Wekerle și Banffy; unde nu ajunge mâna lungă a procurorului de stat, acolo e destul o cartă de visită și pertractări secrete, pentru-ca afacerile bărbaților de stat și ale politicilor noștri sĕ fiă resolvate prin sabiă ori pistol. O luptă spaniolă cu taurii e mult mai puțin atrăgĕtóre pentru publicul privitor, decât astfel de duele ministeriale, în cari sunt amestecați și aplaudéză ministerii întregi, funcționari și partide din dietă. In alte țĕri nu se ivesc astfel de lucruri. „Păditorii“ legilor trebue sĕ renunțe la funcțiunea de ministru înainte de a duela... La noi însĕ partida dela putere sĕrbătoresce, ca pe nesce eroi, pe astfel de bărbați de stat.. Acésta este „liberala“ *domnia de terróre în Ungaria!*“

Din Italia. Scim, că după pierderile mari, ce le-a suferit armata italiană în lupta contra lui Menelik, regele Abesiniei, fostul ministeriul Crispi a cădut, și în locul lui s'a format un alt ministeriu sub conducerea lui *Rudini*. Noul guvern italian și-a desfășurat programul în ședința dela 17 Martie a parlamentului din Roma.

Cel mai însemnat punct al programului este fără îndoială acela, care vorbesce despre Africa. *Rudini* dise, că *deocamdată Italia va continua rĕsboiul contra lui Menelik*, și ori-ce s'ar întêmpla, guvernul e hotărît a nu întrerupe rĕsboiul până când nu se vor crea stări, cari sĕ facă posibil Italiei de a ține pe deplin sémă de interesele coloniei italiene din Africa și de simțĕmintele poporului italian.

In *politica esternă* guvernul va continua direcțiunea, care asigură Italiei amici și aliați, și cărora ea va rĕmâné credinciósă.

O telegramă din Roma spune, că regele Abesiniei, Menelik, ar fi scris generalului italian *Baldissera*, că voesce sĕ încheie pace, ca sĕ se pótă reîntórce în Șoana. Tot acéstă telegramă mai spune, că în Roma sosesc mereu răniți de pe câmpul de rĕsboiŭ. Răniții au fost tractați fórte barbar din partea ómenilor lui Menelik. Mulți dintre prisonieri au fost sugrumați.

Espedițiă englezéscă în Sudan. De câte-va dile se vorbesce mult despre o espedițiă, ce a întreprins'o Anglia la *Dongola*, cu scop de-a supune domniei englese Sudanul, ori mai bine dis recucerirea lui pentru Egipt. Pentru espediția acésta Anglia va întrebuința 12 batalióne egiptene sub comanda a 100 oficeri englesi. Anglia a mai întreprins o astfel de espedițiă în anul 1883, cu care prilej a pierdut 15,000 de ómeni, rĕmânând din întreg corpul de armată abia 150 soldați.

Din causa nouei espedițiuni Francia și Rusia sunt fórte iritate. Se dice, că amêndouĕ aceste puteri aliate au provocat pe Sultanul, sĕ protesteze contra acestui plan al Angliei. Flota orientală francesă, care pornise spre Francia, a primit ordin sĕ rĕmână pe loc și sĕ aștepte îndrumările de lipsă. Se susține, că Francia va face o demonstrațiune navală în Marea-Roșie. Pe Englesi îi supĕră fórte rĕu acești pași ai Franciei, și mai ales cei din Berlin se tem tare, că între Francia și Anglia lucrurile vor ajunge la păruială.

Intêlnire de împĕrați. Firul telegrafic aduce scirea, că în curênd se va întêmpla érăși o intêlnire de împĕrați și regi. Impĕratul *Wilhelm* al Germaniei va face o călĕtoriă în Italia, unde va visita Neapolul și mai multe cetăți italiene. In călĕtoria sa va trece prin Viena, unde va avé o întêlnire cu monarchul *Francisc Iosif*, care îi pregătesce o primire strălucită. Wilhelm se va întêlni apoi în Italia cu regele *Umberto*.

Contra băncilor românesci.

In mai multe rênduri am arătat, cum foile unguresci au pornit o luptă nevrednică contra institutelor românesci de credite și economii, adecă contra *băncilor nóstre*, pe cari nu le pot suferi, și décă ar puté, le-ar stinge într'o lingură de apă.

Lupta acésta au reînoit'o acum în ajunul mileniului. „*Budapesti Hirlap*“, o fóiă ungurésca fórte lățită și cetită, publică în numĕrul de adi un articul fórte veninos contra institutelor nóstre de bani. Drept punct de mânecare își ia „*Anuarul financiar*“ al d-lui *N. Petra-Petrescu* în care se arată starea băncilor nóstre. După-ce fóia ungurésca face un mic estras din acest „*Anuar*“ arătând cum lucréză „*Albina*“, „*Victoria*“, „*Ardeleana*“ ș. a., dice următórele:

Nu trebue mult spirit profetic pentru a vedé, că décă nu vor interveni ceva împrejurări turburătóre, progresul (băncilor) nu se va împiedeca. Se vor spori factorii, cari se mărturisesc de mijlóce pentru interese străine și vor atrage în cercul lor în mĕsură tot mai mare nu numai pe țĕranii români, ci și pe *țĕranul maghiar*.

Óre bine e acésta? Se póte óre suferi cu suflet patriotic liniștit, ca aceste institute, cari nici din punct de vedere curat economic nu pot suferi critica, *sĕ formeze stat în stat*, și sĕ folosésca câștigul bogat luat dela împrumutători spre *scopuri nepatriotice?*

Rĕspunsul e ușor: *Nu!* Dér décă lucrul stă astfel, *ce e de făcut?* Mulți vor face amintire despre rigórea legii de naționalitate, ceea-ce e de prisos, și cel puțin din acest punct de vedere nu plătesce nimic, fiind-că nimĕrui nu i-se póte opri, de a înființa bancă ori cassă de păstrare, ori cari ar fi scopurile ascunse la înființarea lor. Sĕ nu uităm nici aceea, că deși sunt scumpe împrumuturile date de băncile românesci, totuși ele sunt numai împrumuturi, cari nu pot sĕ fiă cu mult mai scumpe, decât a institutului care concuréză cu ele.

Societatea și legislativa maghiară sĕ îmbrățișeze acele institute unguresci, cari lucréză în cerc modest, cari sunt spriginul cel mai tare al țĕranului și al micului proprietar și cari iau terenul de sub institutele românesci de bani. Atunci va cădé circulația acestora, vor scări dividendele. Centralisațiunea economică are însĕ pĕcatul, că pe când în capitală se adună sute de milióne, pe atunci afară în provincie între munți, înfloresce și adi usurăria, ba nu sunt nici bani.

Este cam un an de când lățirea în dimensiuni mari printre Români a institutelor de credit ale contelui Karolyi, au deșteptat mare neliniște în cercurile române. De neliniștea acésta s'a împărtășit și patronii din Bucuresci. Pe acei preoți români, cari au avut cutezanța de a-se pune în fruntea acestor institute, 'i-au înfierat, deși era lucru sciut, că ei lucréză în interesul poporului. Lățirea acestor institute a și încetat, fiind-că nu-'s bani.

E dér în interesul tuturor factorilor competenți, în interesul „națiunei“ insași, ca aceste institute sĕ esiste. In lupta, ce trebue s'o luăm *contra băncilor românesci*, nu e de lipsă sĕ ne conducem de momente politice. Băncile românesci nu stau pe basă sănĕtósă, și décă vom urma o politică economică înțeléptă, décă dăm împrumuturi ieftine și *țĕranului român*, vom tăia rădăcinele băncilor românesci...

Astfel scrie fóia ungurésca din vorbă. Din scrisele ei țĕranii noștri, ómenii noștri cărturari dela orașe, ca și dela sate, vor puté sĕ vadă, ce planuri urmăresc dușmanii românismului cu institutele lor de bani în mijlocul poporului. Românii sĕ nu se lase ademeniți și amăgiți de vorbele lor, și sĕ le refuse cu indignare și dispreț ori-ce fel de oferte, cari au scopul de a-'i înjuga la împrumuturile lor, și de a-'i nimici materialicesce și naționalicesce.

La denunțările fóiei unguresci contra băncilor nóstre, credem, că e de prisos a rĕspunde, nimicindu-se ele pe sine. Românii sĕ se ferésca ca de foc, de a cădé în cursele viclene ale celor ce hulesc tot ce avem noi.

SCIRILE DILEI.

— 9 (21) Martie.

Jubileul societății „România Jună“ a tinerimei academice române din Viena, ce se va serba în dilele de 8—10 Aprilie n. c., promite a fi fórte impunĕtor. S'au făcut pregătiri mari. După cum se scrie din Viena, numĕroși foști membri din Transilvania, mai ales însĕ din România, cum și multe dómne și domnișóre din diferite ținuturi locuite de Români și-au anunțat participarea la jubileu. Studenți germani, sêrbi, croați, slovaci, bulgari, cehi, greci, macedoneni și italieni au promis, că vor lua parte la aceste serbări. Colectele pentru înființarea fondului numit „*Internatul academic român din Viena*“, din ale căruia interese se vor ajuta studenții români sĕraci, cari studiéză acolo, promit a da resultate frumóse. Scopul acelui fond, fiind atât de nobil și folositor, nu putem decât sĕ-l recomandăm din nou sprijinului cât mai călduros al publicului român.

—o—

Un binevoitor al poporului. Din *Conța* ni-se scrie: *Onorată Redacțiune!* Vĕ rog sĕ binevoiți a da loc spre publicare în colónele prețuitei „*Gazete*“ următórelor rênduri: Deși nu aparțin preturei Mercurii (comit. Sibiiu), și cu tóte-că nu am avut fericirea de a mĕ fi împărtășit din óre-cari favoruri ale amploiaților pretoriali, déră ca vecin m'am convins despre tóte afacerile, ce s'au petrecut în Mercurea și cercul ei. Cu deosebire de 2—3 ani încóce am vĕdut, cât póte ajuta la înaintarea poporului în toți ramii de cultură, agricultură și altele, un om bun la suflet, care pe lângă inteligența și nobleța inimii se află la culmea misiunei sale. Acest bărbat brav, în 2—3 ani a mijlocit prin faptă și cuvênt, de s'a cumpĕrat *o casă de șcólă* la cea mai acomodată posiție, ca pe viitor sĕ nu mai fiă siliți Românii din Mercurea a închiria casă pentru școlă chiar și în „făgădăul“ comunal

---

credințase batalionul de grănițeri români, din care se compuse o companiă de 150 soldați aleși sub comanda căpitanului Babici, pe lângă care mai erau atașați locotenenții: Thoma, Rein și Iacobici, tustrei români grănițeri.

Mandatul acestei companii era: a eși (la 8 August) din curtea casarmei transilvane prin pórta internă și a înainta până la șanțul estrem al cetății, d'acolo a trece în direcțiunea cea mai scurtă peste glassiul cetății și a se arunca apoi cât de grabnic asupra avantposturilor inimice, a le respinge pe acestea spre suburbiul Maere, a face, décă se póte prinsonieri și apoi a esecuta retragerea pe lângă șoseaua de la așa numita punte episcopéscă prin pórta numită a Petruvaradinului.

Compania eși afară și ajunsese la șanțul estrem al cetății; atunci locotenentul *Iacobici*, cu un despărțĕmênt, se însarcină a se repedi asupra inimicului și apoi a înainta spre puntea episcopéscă, unde va avé sĕ aștepte sosirea restului companiei.

Mandatul s'a esecutat cu promptitudine. Locot. Iacobici, a observat că atât avantposturile inimice, cari erau postate d'alungul canalului spre puntea suburbiului Iosefin, cât și artileriștii dela cele douĕ tunuri primejdióse zăceau cuprinși de-o căldură apĕsătóre se resolvà, fără multă combinare, a comite un fapt îndrăsneț-eroic.

— „Mĕi feciori! — dise el grănițerilor sĕi — Tunurile acelea, — vedeți-le acolo pot sĕ fiă îndată în mânile nóstre. Care vré sĕ le aibe, — sĕ-mi urmeze! — După mine feciori!“

— „Toți le vrem“ — fù rĕspunsul nĕbușit al bravilor soldați, și ca nisce vulturi se repedirà asupra tunurilor și soldaților inimici. Intr'un moment tunurile și caretele de munițiune fuseră în mânile Românilor. Inimicii suprinși, vĕdêndu-se d'odată încunjurați de grănițeri români, credeau că viséză un greu vis.

Căpitanul Babici învitat de locot. Iacobici, vĕdênd cutezanța într'adevĕr eroică, încoronată de un succes atât de strălucit, — se grăbì a-i venì întru ajutor; insurgenții nici nu avură timp a pune mâna pe armă, până ce devenirà prisonieri. Babici luà prisonierii și-i puse în mișcare spre cetate, éră Iacobici se îngrijise a disloca tunurile din posițiunile lor, pornindu-le pe șoseaua principală spre cetate.

Situațiunea bravilor Români devenise însĕ acuma și mai critică, căci se alarmaseră insurgenții din celelalte părți ale castrei lor, și deja se apropià un detașament drept la puntea spre Iosefin, începênd a trage o mulțime de focuri în dosul grănițerilor lui Iacobici, éră despre Măhala începură a-i tracta chiar și cu proiectile esplodatóre, cari începuseră a lovi. Bravii cuceritori însĕ tot nu s'au descuragiat, ci rĕspundênd bărbătesce cu foc, s'au retras în cetate ducênd cu ei tot ce le căduse în mână. Locot. Thoma și încă un grănițer, tocmai în momentul când sosiseră la pórta Petruvaradinului, fuseră loviți și cădură.

Pórta se deschise, compania se realià în ordinea militară cuvenită, luară tunurile și prisonierii în mijlocul lor și apoi se puseră în mișcare prin stradele principale ale cetății până la pórta transilvană, unde era locuința comandantelui suprem al cetății. Aci se postară cu trofee cu tot, éră bar. Rucavina îi întêmpinà acompaniat de suita sa de generali, stat major, și alți oficeri superiori de trupe de garnisónă și de mulțime adunată. Făcêndu-i-se raportul îndatinat și predându-se obiectele cucerite, comandantul le vorbì:

— „Grănițeri români! Voi nu numai ați satisfăcut mandatului primit de la mine, ci m'ați surprins peste așteptare prin eroismul vostru; cutezanța vóstră mi-a causat admirare mie și garnisónei întregi; succesul strălucit a acestei întreprinderi, dovedesce, că sunteți adevĕrați strănepoți ai eroicilor Romani vechi. Vĕ mulțămesc în numele Majestății Sale a prea grațiosului nostru împĕrat!“

Intorcêndu-se apoi către locotenentul Iacobici îi adresà următórele cuvinte:

— „D-nia Ta, d-le locotenent, prin întreprinderea acésta, prin prisonierii și trofeele cele frumóse, ai dat dovadă necontestabilă de ofițer brav și erou, éră eu voi îngriji, ca peptul D-Tale sĕ fiă decorat în mod corespundĕtor faptei eroice, ce ai sĕvêrșit'o din propria-ți inițiativă“.

Entusiasmul și bucuria garnisónei întregi erau nemărginite; toți oficerii superiori, colegii, soldații și concetățenii gratulară d-lui Iacobici, profețându-i toți din

săsesc, ceea ce până acum spre ruşinea centrului s'a întêmplat. In urma stăruinţelor acestui bărbat român s'a înfiinţat în Mercurea și *o bancă română*, prin al cărei ajutor sĕ se pótă Românii folosi în lipsele lor. El a stăruit, ca nu numai Mercurea, ci tot cercul sĕu sĕ înainteze, atât culturalminte cât și materialminte; a stăruit tot-déuna, ca tóte greutăţile poporului sĕ le uşureze; dintre cari, pentru a nu lungi pré multe, amintesc unicul cas: Incendiul din Mercurea întêmplat în tómna anului 1895, prin care circa 20 familii române, ardêndu-le edificiile, nutreţele, cerealele şi tot felul de îmbrăcăminte, au rĕmas pe uliţe, fără adăpost, golĭ şi flămânḑĭ, şi numai prin însufleţirea des amintitului Românș i-au aflat ajutor. Nu vréu a înşira aicĭ multele şi nenumĕratele fapte bune, ce acest bărbat a făcut în tot timpul, precum şi înaintarea şi sistemisarea salarelor învĕţătorescĭ ş. a. în mai multe comune. El este fostul *prim-pretor*, Domnul *Petru Drăgiciu*. Decă cercul Mercurii, şi în deosebĭ Românii, ar fi avut fericirea, ca amintitul Domn sĕ fiă încă pe 6 anĭ ales de *prim-pretor*, s'ar pute numĕra póte ca cei mai fericiţĭ în tótă nefericita Ungariă. Durere însĕ, *nobilele lui fapte au fost rĕu vĕḑute* în ochii confraţilor saşi dela puterea comitatului Sibiiu, şi pentru a-'l împiedeca dela astfel de fapte, punênd pe picior de luptă tot organismul comitatului, l'a smuls din mijlocul acelora, carĭ îl iubeau, înlocuindu-l prin un altul, dela care nu se pot aştepta astfel de fapte nobile pentru Românĭ. — *Iôn Oprean*, preot român em.

—o—

In atenţiunea contribuabililor. In sensul artic. de lege XXXIII din 1874 toţĭ acei contribuabilĭ, carĭ şĭ-au plătit deplin darea de pe anul trecut, au drept sĕ céră a fi înscrişĭ în lista alegĕtorilor dietalĭ, la cas că plătesc censul prescris de lege. Atragem dér atenţiunea ómenilor noştri cu drept electoral, ca *până în 15 Aprilie* a. c. sĕ-şi plătéscă restanţa de pe anul trecut, căcĭ la cas contrar nu vor fi introduşĭ în lista alegĕtorilor.

—o—

Demonstraţiunĭ superăciόse pentru Ungurĭ. In *Agram*, capitala Croaţiei, s'au făcut ḑilele acestea nisce demonstraţiunĭ contra Ungurilor, cu prilejul eşirei din temniţă a studenţilor universitarĭ croaţĭ, carĭ astă-tómnă au sfĭrticat şi ars stégul unguresc, lucru pentru care au fost pedepsiţĭ cu închisóre. Cei din urmă dintre aceştĭ tinerĭ s'au reîntors alaltăerĭ din închisórea dela *Belovar* la *Agram*, între ei şi studentul mohamedan *Hadzsicĭ* Osman. O mare mulţime de popor i-a întâmpinat la gară, felicitându-i şi aclamându-i furtunatec. S'au cântat cântece naţionale croate şi s'au ţinut vorbirĭ contra apăsătorilor Ungurĭ. Dela gară mulţimea a pornit cătră casa deputatului *Frank*, ai căruĭ doi fii încă au suferit închisóre pentru aceeaşĭ „crimă“. Aicĭ au voit sĕ demonstreze, dér poliţia a împrăsciat poporul cu baionetele.

—o—

Serbare în stare de asediu. In 15 Martie, ca în alte oraşe, aşa şi în Braşov, Ungurii au serbat amintirea ḑilei de „*15 Martie 1848*“, ḑiua „*libertăţii*“, cum ḑic ei. A bătut la ochĭ, că de rêndul acesta nu s'a făcut, ca în alţĭ anĭ, gălăgie pe strade cu cântece à la „Kossuth Lajos azt izente“ şi „Isten áld meg a magyart“. Vestea acésta „tristă“ a pĕtruns până la redacţia fóiei „*Magyarország*“, care scrie, că fişpanul *Maurer* a introdus o adevĕrată stare de asediu din incidentul acestei serbărĭ. Lui *Maurer* — ḑice „Magyarország“ — i-a fost têmă, că tinerimea îi va face şi de rêndul acesta un *şari-vari* şi îi va bombarda ferestrile. De aceea el a pus în picióre pe toţĭ poliţiştii şi locuinţa i-au păḑit'o 24 óre întregĭ 8 poliţiştĭ. Afară ḑe acésta căpitanul oraşului a oprit convoiul festiv pe strade şi a dat ordin strict organelor poliţienescĭ, ca îndată-ce vor audi gura vre-unui Maghiar pe stradă, sĕ i-o astupe şi sĕ-l aresteze. Se mai plânge fóia ungurêscă, că au fost arborate numai puţine stégurĭ patriotice. — Mare supĕrare, într'adevĕr! Dér las' că o sĕ vină acuşĭ Arpad pe vêrful Têmpei.

—o—

Reuniunea română de gimnastică şi cântărĭ din loc, care nu şĭ-a putut ţiné Dumineca trecută adunarea din causa lipsei de membri, şĭ-o va ţiné mâne la 10 óre a. n. în sala de desemn a şcólelor române. Atragem atenţiunea Românilor braşovenĭ asupra ei.

—o—

Promoţiune. Din Cluşiu ni-se scrie cu data 20 Martie n. c.: Mâne, Sâmbătă, în 21 c., se va promova la gradul de doctor în medicină universală la universitatea nóstră d-l *Titus Pop*, de nascere din Rodna vechiă, care a trecut rigurósele cu distingere şi de o jumĕtate de an e aplicat la clinica profesorului de medicină internă Dr. Sigismund Purjesz.

—o—

Popă rătăcit. Cetim într'o fóiă din Arad, că preotul din Gioroc, un anumit *Lungu* János a ţinut slujbă în biserica gr. or. de acolo în ḑiua de 15 Martie, cum şi o vorbire *fulminantă*, în care a preamărit pe *Széchenyi, Kossuth* şi *Deák*, afirmând, că poporul român acestora are sĕ mulţămêscă *libertăţile* de carĭ se bucură aḑĭ. *Recipiaţii* au fost încântaţĭ de vorbirea popii, — ér poporenii ar face bine, décă ar întreba pe popa János, că óre *pentru asta* 'l sătură ei cu — prescurĭ?!

—o—

Pălărier român nu scim sĕ mai esiste vre-unul în părţile nóstre, afară de d-nul *Vasile Meşotă*, care în primăvara anului trecut a deschis în Braşov (Strada orfană Nr. 3) prima prăvăliă româněscă de pălării. Acĭ se găsesc pălării şi căciulĭ de tóte felurile şi în tóte formele, atât pentru ţeranii dela sate, cât şi pentru oraşenĭ, pentru preoţĭ etc. Prăvălia d-lui Meşotă este astăḑĭ în felul sĕu una dintre cele mai dintâiu şi mai bine asortate prăvălii în oraşul nostru, unde muşterii sunt serviţĭ cu marfă bună, fină şi eftină. Comandele se pot face şi prin poştă. La noi în oraş, prăvălia d-lui Meşotă, deşi nouă încă, este bine cunoscută. Nu pentru ai noştri din oraş scriem dér aceste rênduri, ci pentru Românii dela sate, dela carĭ aşteptăm sĕ se bucure împreună cu noi, că avem şi un pălărier român şi sĕ l sprijinéscă, căcĭ ar fi tare trist, décă în mijlocul atâtor Românĭ, câţĭ suntem în ţinutul acesta, n'ar fi destul de bine sprijinit şi încuragiat. Ce ar mai ḑice atuncĭ strĕinii despre noi?

O adresă a tinerimei române universitare.

Tinerimea română universitară din Budapesta, Cluşiu şi Viena trimite d-lui A. C. Popovicĭ următórea adresă:

Iubite Domnule Popovicĭ!

Ingrijoraţĭ profund de situaţia desolată, în care a ajuns în vremea din urmă chestiunea naţională şi indignaţĭ de subminările perverse întreprinse, spre amorţirea ei, noi universitarii românĭ din Budapesta, Cluşiu şi Viena, ţinem a Vĕ esprima nemărginita nóstră admiraţiune şi alipire D-vóstrĕ, neclintitul stegar şi sincerul representant al principiilor tinerimei, — de órece credincios ca totdéuna programului nostru naţional şi întemeiat numai pe caracterul integru şi neprihănita onestitate politică a D-Vóstrĕ, n'aţĭ pregetat un moment a desvĕli de cu bună vreme întregei obşte româneşcĭ *conspiraţiunile nedemne* ce se ţeseau spre stângenirea chestiunei naţionale în falnicu-i avênt, cu atâta falsitate „*diplomatică*“ din partea unor individĭ micĭ de suflet, cu riscul de a-şĭ renega chiar şi trecutul lor politic!

Pasul D-Vóstre bărbătesc, resolut şi înspăimântător pentru cei nevrednicĭ făcut'a desĕvêrşită lumină în hoaşul ce de atâta timp chinue cumplit întreg poporul român, arĕtând limpede, cine sunt *amicii*, şi cine *trădătorii causei naţionale*.

Fiţĭ asiguratĭ, că în intransiganta D-Vóstră luptă politică tinerimea Vĕ va urma cu deplină încredere tot-déuna!

Tinerimea universitară română din Budapesta, Cluşiu şi Viena, 16 Martie n. 1896.

Pentru tinerimea din Budapesta:	Pentru tinerimea din Cluşiu:
Iuliu Maniu, m. p. rigor. în drept.	*Aurel Ciortea* m. p. st. în fil.
Aurel G. Vlad m. p. st. în drept.	*Valer Moldovan* m. p. st. în drept.
Ioan Scurtu m. p. st. în fil.	*Aurel Ciato* m. p. st. în drept.

Pentru tinerimea din Viena:

Drd. Alecsandru Vajda-Voevod m. p., *Drd. Tit Liviu Tilea* m. p., *Cand. agr. Paul Bogdan* m. p.

NECROLOG. Jalnicul învĕţător Vasile Bărbat, încunosciinţéză cu inimă înfrântă de durere pe toţĭ amicii şi cunoscuţii, că soţia sa **Taţiana Bărbat** născ. *Dogariu* a rĕposat în Domnul Mercurĭ în 28 Februarie st. v. a. c. la 10 óre diminéţa după un morb îndelungat, împărtăşită fiind cu sf. taine, în al 32-lea an al etăţii şi în al 10-lea al căsĕtoriei sale. — Rĕmăşiţele pĕmêntescĭ ale scumpei rĕposate s'au îmormêntat în 1-a Martie v. c. în Cimiteriul sf. bisericĭ rom. gr. or. din Marcoş comitatul Treiscaune. Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria bine-cuvêntată!

Bacifalĕu, 4 Martie 1896. Vasile *Bărbat* ca soţ, Valeria şi Victor ca fii.

Adunarea Asociaţiunei meseriaşilor românĭ din Braşov.

Duminеca trecută s'a ţinut în sala de desemn a şcólelor române din loc adunarea generală a Asociaţiunei pentru sprijinirea învĕţăceilor şi sodalilor românĭ meseriaşĭ.

Adunarea era sĕ se încépă la 2 óre p. m., a trebuit însĕ sĕ aşteptăm până apróape la 3 óre, căcĭ o parte însemnată din membri nu se adunaseră la timp, aşa că mulţĭ dintre cei ce eram de faţă ni-am şi perdut răbdarea de a-i mai aştepta.

In fine totuşĭ s'au adunat. Ne-am bucurat de presenţa lor, căcĭ deşi târḑiu, dér totuşĭ şi-au făcut o datorinţă, pe când mulţĭ alţii, carĭ ar fi chiămaţĭ sĕ se intereseze mai altfel de sórtea meseriaşilor noştri şi a causelor româneşcĭ în genere, nu şi-au arătat cinstita faţă.

Printre cei ce dela început s'au presentat la adunare amintesc în special pe veteranul protopop Ioan *Petric*, pe venerabilul luptător Axentie *Severu* etc., al căror esemplu eu îl pun în vederea celor tinerĭ.

Preşedintele Asociaţiunei, d-l *Nicolau Petra-Petrescu*, deschise adunarea printr'o vorbire mai lungă, în care îşĭ esprimă între altele bucuria, că în decursul anului trecut Asociaţiunea a făcut un pas înainte; numĕrul elevilor aşeḑaţĭ aicĭ la meserii s'a urcat la o cifră, la care n'a mai fost până acum. Esprimă mulţumită şi recunoscinţă binefăcĕtorilor acestei Asociaţiunĭ, după carĭ închise adunarea între urările de „sĕ trăéscă“ ale celor presenţĭ.

Urmă raportul comitetului şi al cassei, cetit prin d-l secretar *Arsenie Vlaicu*. In raportul comitetului se constată, că numĕrul actelor resolvate în cea mai mare parte prin d-l preşedinte Petrescu se urcă la însĕmnata sumă de 150, ceea ce a pretins multă muncă din partea d-lui preşedinte, sub a căruia îngrijire stau atâţia elevi meseriaşĭ românĭ aflătorĭ în oraşul nostru.

---

tóte părţile decoraţiunĭ, avansament şi alte onorurĭ.

Mâneḑĭ se auḑiau bubuiturĭ de tunurĭ, din depărtare; în tabĕra şi transeele insurgenţilor se observă o mişcare neîndatinată, care prevestea o luptă în jurul cetăţii.

Un asalt, întreprins de o parte a garnisónei, sub conducerea colonelului Blomberg, constatase în fine, că insurgenţii, angajaţĭ într'o luptă de mai multe ḑile, se vĕḑură la urma urmelor constrînşĭ, a ridica blocarea Timişórei şi a se împrăscia în mare disordine, spre Arad, Lugoş şi Şiria, unde însĕ — precum sĕ scie — partea cea mai însemnată de resculaţĭ depusese armele, în mânele armatei aliate.

La 9 August, după 107 ḑile grele şi fatale, pentru prima dată se deschiseră porţile Timişórei.

Tocmai la o lună după acéstă întêmplare memorabilă la 9 Septemvre, murise eroicul apĕrător al Timişórei, locot. mareşal campestru, baronul Rucavina, care promisese decorarea şi recunoscinţa prea înaltă lui Iacobicĭ şi colegilor sĕi dela 9 August.

Intr'adevĕr decoraţiunile se şi distribuiseră, deşi abia în luna lui Maiu 1850, dér cum şi cui?

Intre numele decoraţilor aflăm pe căpitanul Babicĭ decorat cu ordinul corónei de fer, clasa III, apoi cu crucea pentru merite militare, şi — aflându-se tocmai pe atuncia armata rusêscă în jurul Timişórei — se mai decoră şi cu ordinul rusesc al sfintei Anna. Apoi se mai decorară dintre subofiţerĭ şi grăniţerĭ, sergentul, caporalul şi 3 grăniţerĭ cu medalia de aur, éră 15 grăniţerĭ cu medalia de argint. De locotenentul Iacobicĭ, conducĕtorul întreprinderii d'atuncia, nu era nicĭ vorbă.

Generalul de brigadă, Popovicĭ, care era însărcinat cu distribuirea medaliilor, se adresă cătră sergentele Balac cu întrebarea:

— „Dĕră sĕ-mĭ spunĭ, cu care ocasiune ai câştigat D-Ta acéstă medaliă?“

— „Am câştigat'o la Timişóra cu ocasiunea unei eruperĭ din cetate când am luat două tunurĭ cu muniţiune cu tot şi cu tunarii lor şi am făcut mulţĭ prisonierĭ — sub conducerea d-lui locotenent Iacobicĭ. Stau însĕ la îndoiélă: se primesc decoraţiunea orĭ ba, deórece conducĕtorul nostru, căruia avem sĕ-i mulţămim aceste semne de onóre, nu se află între cei decoraţĭ!“

— „Este adevĕrat, d-le locotenent; ce ḑice sergentul?“ — întrebă generalul pe Iacobicĭ, care se află în rêndul trupelor presente.

— „Cu permisiune, d-le general, eu cred, că rĕspunsul la acéstă întrebare se cuvine în prima liniă domnului major Vaiman şi căpitanului Babicĭ, carĭ au fost martorĭ ocularĭ şi competenţĭ a judeca despre întreprinderea de sub întrebare“.

— „Da, da“, — mărturisiră ambii ofiţerĭ. Intr'adevĕr a fost d-l Iacobicĭ comandantul trupei de acţiune la cucerirea trofeelor. Nu scim, cum sĕ ne esplicăm uitarea D-sale din lista decoraţilor“.

— „Décă e aşa, apoi voiŭ renoi propunerea la forurile competente, fi-ţĭ dĕră liniştiţĭ, d-le Iacobicĭ şi voi, bravilor grăniţerĭ“ — ḑise generalul.

Şi într'adevĕr, în urmarea nouei relaţiunĭ a d-lui general se sulevă de nou amintirea întêmplărei din cestiune, şi abia în ḑiua anului nou 1851 sosi, drept cadou preţios, diploma însoţită de ordinul corónei de fer clasa III, cu decoraţiunea de resbel, în semn de recunoscinţă şi mulţămire pentru bravura dovedită de Iacobicĭ pe câmpul de rĕsboiu.

In urmarea statutelor acestui ordin mai câştigase locot. Iacobicĭ ridicarea în statul de cavaler pentru sine şi pentru următorii sĕi; — éră representanţa oraşului Timişóra il alese, la 18 Ianuarie 1853, cu unanimitate de voturĭ, de cetăţên onorar al acestei urbe libere regescĭ.— D-l Iacobicĭ a trăit până anul trecut ca major în pensiune, la Caransebeş; s'a născut la 18 August 1822, şi afară de pĕrul cărunt, nu arĕta nimic la faţă sĕu statura sa de ţinută militară, că l'ar apĕsa atâţĭ anĭ, pe lângă tóte că a mai luat parte şi la resbóiele din 1859 şi 1866.

Figura lui sĕmĕna prea bine cu a unui stejar sănĕtos şi puternic, éră „din stejar — stejar rĕsare!“ 'Mĭ veni aminte acéstă ḑicală românéscă, cugetând la fiul sĕu Ignatiu, major c. r. la regimentul de infanterie Nr. 50 a căruĭ drapel pórtă medalia de aur cu inscripţia pe lăturea întórsă: „*Virtus Romana rediviva*“ ér pe cealaltă: „*Für standhaftes Ausharren in der Treue zu Kaiser und Vaterland*“.

In anul trecut au fost aşeḑațĭ aicĭ la diferite meserii *90 de ucenicĭ românĭ* față de 79 în anul trecut. Anume s'au aşeḑat: 15 papucarĭ, 6 cismarĭ, 3 zidarĭ, 9 mĕsarĭ, 7 lemnarĭ, 5 cojocarĭ, 8 croitorĭ, 2 maşiniştĭ, 9 lăcătuşĭ, 2 faurĭ, 3 măcelarĭ, 2 strefarĭ, 2 văpsitorĭ, 3 băcanĭ, 3 tipografĭ, 1 tinichigiu şi 10 diferite alte meserii. Un număr aşa mare de ucenicĭ meseriaşĭ românĭ nu s'au mai aşeḑat în Braşov într'un singur an nicĭ-odată, de când esistă acéstă vechiă Asociațiune a meseriaşilor noştri.

Calfe s'au eliberat în anul trecut 56 față de 55 din anul de mai înainte, anume: 9 papucarĭ, 11 cismarĭ, 3 zidarĭ, 5 mĕsarĭ, 3 lemnarĭ, 3 cojocarĭ, 5 croitorĭ, 3 lăcătuşĭ, 6 faurĭ, 2 măcelarĭ, 1 strefar, 1 băcan, 1 architect, 1 postovar, 1 perier, 1 organist, 1 rotar.

Cu cât mai mult se sporesce însĕ numĕrul ucenicilor, cu atât se sporesc şi cheltuelile Asociațiunei cu întreținerea lor, căcĭ cea mai mare parte a ucenicilor sunt din părințĭ sĕracĭ, carĭ sunt avisațĭ la ajutorul altora.

Asociațiunea a plătit pentru învĕțăceii meseriaşĭ sĕracĭ taxele de şcólă în sumă de 200 fl., la 72 dintre ei li-s'au împărțit îmbrăcăminte de érnă în cinste, pentru cei mai mulțĭ dintre ei s'a plătit spălatul etc.

Tóte aceste costă cheltuelĭ marĭ, pe carĭ Asociațiunea nu le-ar fi putut suporta, décă n'ar fi primit şi óre-carĭ donațiunĭ marinimóse. Anume societatea „*Transilvania*“ a continuat şi în anul acesta cu ajutorul sĕu, din carĭ s'au dat stipendii la 20 ucenicĭ, ér unuia 'i s'a dat „bursa Adrian“. De-asemenea institutul „*Albina*“ din Sibiiu a votat şi în anul trecut un ajutor de 200 fl. pentru Asociațiune. Adunarea amêndurora li-a esprimat mulțămită protocolară. De asemenea a esprimat mulțămită şi comitetului bisericei S.-luĭ Nicolae din loc, care ajutoră Asociațiunea cu 100 fl. la an.

Spesele cu sodalii şi elevii se urcă la 1800 fl. la an, plus alte 580 fl. ca stipendii.

Fondul propriu al Asociațiunei la finea anului trecut era de 4741 fl. 70 cr. — a crescut cu 80 fl. 30 cr. în decursul anului. *Fondul Stroescu*: 44.700 lei (minus 62 fl. 17 cr.), — a crescut în cursul anul cu 1000 lei (minus 62 fl. 17 cr.) *Fondul-ḑiar* la finea anului: 15 300 lei (minus 34 fl. 91 cr.), — crescerea: 369 fl. 88 cr.

In budgetul anului 1896 sunt socotite venitele şi cheltuelile fondului propriu al Asociațiunei cu 700 fl., ér al Fondului Stroescu 1100 fl.

Afară de acestea, *societatea tinerilor sodalĭ*, care stă sub scutul acestei Asociațiunĭ, are un fond de 962 fl. 42 cr.

După cetirea acestor raporturĭ prin d-l secretar, comisia însărcinată cu revederea socotelilor pe anul 1895, raportéză prin d-l Gr. *Maior*, că socotelile s'au aflat în regulă şi în consonanță cu documentele.

Pentru serbarea jubileului de 25 anĭ ai esistenței Asociațiunei, s'a însărcinat biroul cu facerea unui proiect.

Propunerea făcută de d-l I. *Săbădeanu* ca sĕ se aboneze pentru societate o fóiă de specialitate pentru industriaşĭ şi comercianțĭ, fiă chiar germană, décă nu se póte sĕ avem una românéscă, s'a primit unanim cu adausul, că comitetul până la adunarea jubilară a Asociațiunei sĕ lucreze un proiect asupra modului, cum s'ar puté face sĕ reapară fóia „Meseriaşul Român“, pentru a căreia subvenționare este înfințat fondul-ḑiar al fericitului Stroescu.

Printre membrii noi ai Asociațiunei s'a înscris cu ocasiunea acésta şi d-l Axente *Severu*, pe care adunarea l'a introdus între membrii sĕi cu urărĭ de „sĕ trăéscă“.

Preşedintele a închis adunarea cătră órele 5 p. m. între aclamările membrilor presențĭ.

Raportorul.

Bine s'a purtat.

Deşiu, Martie 1896.

Stimate D-le Redactor! Vin sĕ vĕ raportez despre un cas, care s'a petrecut înaintea ochilor mei, la gara de aci, şi care póte servi ca esemplu fiă-căruĭ Român, cum are el sĕ se pórte față cu funcționarii publicĭ maghiarĭ, când aceştia se încércă a-l brusca şi şicana.

Sunt aprópe două sĕptĕmânĭ, când într'o dup'amédă steteam la gara de aci şi aşteptam pe un cunoscut, care avea sĕ soséscă cu trenul de cătră Bistrița. Se adunase la gară din întêmplare un public mai numĕros, decât de altă-dată, şi între mulțime observai şi pe un domn, care se plimba lângă şine alăturea cu o țărancă română bĕtrână, pe care o ținea de braț. După cum aflai mai târḑiu domnul acela fusese G. N. din Năsĕud, care stetuse câțĭ-va anĭ în serviciul statului, acum însĕ, mulțămită prigonirilor de carĭ se bucură aprópe toțĭ funcționarĭ românĭ, trebuì sĕ-şĭ părăséscă şi postul şi patria, şi sta acum sĕ plece în străinătate, pentru de a-şĭ crea acolo un mod de esistință. Matróna română îmbrăcată în haine țĕrănescĭ, cu care se plimba G. N. şi pe care acesta părea că o mângăia pentru despărțirea lungă, a fost mama lui, o femeiă vrednică din Năsĕud.

Când étă că sosesce trenul. Pasagerii se coboră, alții se urcă, eu însĕ cu o privire repede mĕ convinsei, că cunoscutul, pe care-l aşteptasem, nu era între aceia (a doua ḑi îmĭ spuse, că s'a întârḑiat dela tren); decĭ continuaĭ a privi pe cei doi ómenĭ ai mei, carĭ neconturbațĭ se plimbau încetinel vorbindu-şĭ şi şoptindu-şĭ multe. De-odată însĕ se pare, că lui G. N. îi veni în minte că el are sĕ plece şi mai departe, ér trenul nu stă decât numai vr'o 20—30 minute. Uitându-se împrejur vĕḑù în depărtare numai de doi paşĭ dela sine un funcționar dela gară (în care eu numai decât cunoscui pe şeful gărei), salută şi 'l întrebă respectuos în limba română:

— „Domnule, sĕ avețĭ bunĕtatea am spune, décă mai am timp sĕ scot bilet şi nu mĕ întârḑiu“.

Imĭ încordai atențiunea ca sĕ vĕd ce-i va rĕspunde şeful gărei. Se întêmplă cum am presupus. Şeful gărei aruncă o privire de dispreț asupra lui G. N. şi asupra mumei sale şi-i ḑise apoi în ton brusc:

— „Nu-țĭ sunt eu servitor, mergĭ la tărabă şi-țĭ scóte bilet décă-țĭ trebue“.

Clocotea sângele în mine. Dér Românul meu încă rĕspunse cum se cade. Incruntând din ochĭ, îi ḑise cu tótă demnitatea funcționarului maghiar:

— „Domnule, eu te-am rugat în ton cinstit sĕ-mĭ dai o desluşire, domnia ta aşa mĕ bruschezĭ? — Când te-am vĕḑut, după distincțiunea ce portĭ, am credut că am de lucru cu şeful gărei, acum însĕ după purtarea ce-o dovedescĭ față cu mine, vĕd că eştĭ cu mult mai puțin, póte un păzitor de cocii (vagon)“.

Cu acestea Românul meu îi întórse spatele, luă pe mamă-sa din nou de subsuóră şi plecă din nou încet de-alungul şinelor.

Stam sĕ-mĭ ies din piele de bucuriă, că Românul meu se purtase atât de resolut şi bărbătesce. Şeful se uită mai întâi cu furiă în urma lui, de-odată însĕ tresări şi cu paşĭ repeḑĭ merse înlăuntru în cancelaria sa. Mĕ uitai la orologiu şi vĕḑĕnd, că nu mai sunt decât 4 minute până la plecarea trenului, voiam acum sĕ păşesc eu spre d-l G. N. şi sĕ-l fac atent ca sĕ-şĭ scótă bilet, décă nu voesce sĕ se întârḑie. Dér ce sĕ veḑĭ? In momentul acela apare din nou şeful gărei, merge spre G. N. şi spre mamă-sa, îi salută pe aceştia cu respect şi apoi îi ḑice lui G. N. în ton cuviincios:

— „Domnule, décă voiescĭ sĕ scoțĭ bilet, poftim, căcĭ nu mai ai timp decât 3 minute“.

Stam uimit de ceea ce se întêmplase. Se vede, că şeful gărei séu că a recunoscut în sine că s'a purtat făr' de nicĭ o causă necuviincios, séu că i-a impus într'atâta ținuta Românului încât s'a vĕḑut îndemnat sĕ-şĭ repareze greşéla. Cum am ḑis, stătui uimit; G. N. fără a ḑice o vorbă lăsă pe mamă-sa de mână, plecă la tărabă, îşĭ scóse bilet. De abia apucă sĕ bage restul banilor în buzunar şi se şi auḑi signalul de plecare. Atuncĭ el alergă la mamă-sa, care plângea, îi sĕrută mâna, se urcă în cupeu, şi trenul plecă...

Privii lung în urma trenului şi mĕ gândiam după tóte câte le-am vĕḑut, că aşa ar trebui sĕ se pórte fiă-care Român față cu funcționarii maghiarĭ, căcĭ numai în modul acest bărbătesc şi energic le póte acestora impune şi le póte stórce respectul cuvenit. *Mogoşmordanul.*

Ceva despre lucrul manual.

Gherla, Martie 1896.

D-le Redactor! In nr. 44 din Dumineca dela 8 Martie n. c. al prețuitului ḑiar, ce redigiațĭ, s'a publicat un articulaş întitulat „*Lucrul manual*“ în care se ridică plângerĭ, că învĕțătorii neamului nostru atât în şcólă, cât şi afară de şcólă sunt adĭ nepăsătorĭ față de lucrul de mână, atât de necesar poporului nostru, din care ar puté trage mult folos, mai cu sémă în timpul de tómnă şi iérnă, după ce isprăvesce cu cele economice.

Acésta e trist, căcĭ mulțĭ dintre ómenii noştri sermanĭ, ocupându-se cu acest ram de industriă, nu numĕr, că ar puté câştiga un isvor bunişor de-a puté trăi, dér s'ar afla mai mult tot acasă între ai sĕi şi n'ar fi silit vrênd-nevrênd a pierde timpul cu luleaua în gură prin vecinĭ, séu chiar prin cârciume pe la Jidanĭ, unde pe lângă ascultarea unor minciunĭ nedrebnice, speséză şi ultimul crucer câştigat póte cu nişce óuĕ dela găinele, pe carĭ económa bună le păstréză, ca sĕ aibă un isvoraş de venit pentru cele de lipsă pe séma casei.

Fața cu cele ḑise însĕ în acel articul, Vĕ rog dațĭ-mĭ voiă sĕ fac şi eu în colónele veteranei „Gazete“ câte-va observărĭ.

E adevĕrat, că prin stăruința mult meritatului şi neobositului bărbat de şcólă, d-l Vas. Gr. *Borgovan*, ca profesor prim, în 1878 s'a întrodus aicĭ în institutul preparandial din Gherla cusutul şi împletitul unor obiecte din papură, pe carĭ le propunea rĕposatul învĕțător. P. Grama din Săntejude, însĕ mare trecere nu aveau, deórece se lucrau numai după calapodul ochiului şi aşa pe lângă tótă bunăvoința lucrătorului nu se puté lucra perfect, mai ales fiind-că lucram şi cu ace gróse de lemn.

In 1884, observând d-l profesor Vas. Gr. Borgovan, acum profesor în Bucurescĭ, că P. Grama nu mai voesce a continua predarea acestui ram industrial elevilor preparandialĭ, căcĭ avea un salar de tot bagetel, şi anume numai de 50 fl. la an, pentru carĭ nu puté veni în tótă sĕptĕmâna şi pe orĭ-ce timp din Săntejude până la Gherla, — o cale de vre-o 15 chilometri, m'a luat pe mine de mână vrĕnd-nevrĕnd, — eram în etate de peste 40 anĭ — şi m'a dat în sémă lui Grama sĕ mĕ instrueze.

M'am pus pe lucru. Cea dintâiu corfă împletită de mine din papură era curată comediă şi încă atât de ridiculă, încât era sĕ-mĭ pierd tot curagiul de nu-mĭ aduceam aminte de furnică cu bĕțul. Am început altă corfă şi am vĕḑut cu bucuriă, că merge mult mai bine.

Acum am învins primele greutățĭ, cugetam în mine. Nu-mĭ rĕmânea decât sĕ mĕ esercitez singur şi pe-acasă. Trei ḑile continu am lucrat cu toții în preparandiă, căcĭ ne pregăteam a espeda lucrurĭ de mână la esposiția din Budapesta, unde pre-

Luntraşul cel bogat.

E om bogat Iacob luntraşul, are moşie bună, are vite frumóse şi are copiĭ harnicĭ, ca nimenĭ la noi în sat. Dór nu a fost el tot bogat, ba-'mĭ aduc bine aminte de amu-s nu sciu bine 18 orĭ dóră 20 de anĭ, când s'a însurat, că ómenii din sat n'aveau ce vorbi decât de el şi de Todosia lui, carĭ erau unul mai sĕrac decât altul. Amêndoi se luase mai ca din drum; amêndoi erau copiiĭ nimĕrui, pe amêndoi nu-i băga nime nicĭ într'o sémă, că omul sĕrac e al doilea drac, nime nu se laudă cu el.

Dér adĭ? Oh, adĭ tot satul se laudă, unul că e neam cu badea Iacob, altul că-i neam cu lelea Todosia. Aşa-i în lume:

Când îs în bine
Toțĭ îs lângă mine,
Când sunt în rĕu
Rĕmân singur eu.

Adecă lucrul a fost aşa, că Todosia fusese fata luntraşului celui bĕtrân, a lui Avram luntraşul, ér Iacob a fost feciorul lui Todoru Pascului. Tatăl Todosiei era luntraş şi pescar, ér tatăl lui Iacob fù singurul vênător în tótă comuna. Ce agonisită se adauge pe lângă casa pescarului şi pe lângă a puşcaşului, n'am sĕ vĕ spun, că sciţĭ destul de bine, că casele cele mai harămite şi mai descoperite sunt mai mult ale lor.

De unde vine, de pescarii şi puşcaşii n'au nimic, numai Dumneḑeu scie. Povestea spune, că odată — de mult — când s'a coborît mai întâiu sărăcia în lume a dat de un plugar, care ara cu plugul cu 4 boi.

— Bună ḑiua plugarule!

— Sĕ trăescĭ, cea surilă!

— Dér rogu-te ce facĭ?

— Dór vedĭ, că ar — ho borean!

— Ei, stai o leacă de vorbă cu mine, sĕ rĕsufle o leacă şi boii...

— N'am vreme, vor rĕsufla mintenaşĭ, décă gat ogorul.

— Şi ce-i face cu ogorul?

— Ce se fac? l'oiŭ sĕmĕna.

— Şi apoi?

— Ce şi apoi? Décă a vré Dumneḑeu a rĕsări, ér la ceea vêră voiŭ secera şi mi-oi umplea hambarele de grâu, sĕ avem ce mânca!

— Rĕmas bun plugarule, nu eştĭ de mine; mĕ duc eu, dór voiŭ afla ómenĭ de firea mea.

Din minuta aceea sĕrăcia fuge de plugarul harnic, ca dracul de tămâie.

Şi cântec a eşit:

Cine mână plugul bine
Şi de bea, îi mai rĕmâne;
Cine mână plugul rĕu
Trece p'ângă făgădău
Şi ḑice că vinu-i rĕu,
Că n'are bani în jăşcău.

Mergênd sĕrăcia aşa tândălind, dă cu ochii de un om mergênd pe câmp cu 2 cânĭ legațĭ după el şi cu o puşcă 'n spate. Aha! îşĭ gândi sĕrăcia; ĕstai puşcaşul, dér de ni-om puté întovărăşi la olaltă!

— Noroc puşcaşule!

— Mulțămesc Dumitale.

— Ai mare grabă, n'ai puté sta o leacă de vorbă cu mine?

— Ba puté, că cea grabă mare n'am, că nu am dat nicĭ de o urmă de epure; până se dau de una, noi putem povesti.

— Şi ce-i face dumniata de-i da de urma epurelui.

— Ce se fac; mi-oĭ slobodi cânii după el, ei mi l'or aduce în apropiare şi-poc! odată-l puşc şi-l duc acasă şi-l frig, de mĕ satur cu copilaşĭ cu tot.

Ĕsta-i de mine cugetă sĕrăcia, şi de atuncĭ stă lipită de puşcaş, ca scaiul de óie.

Mergênd sĕrăcia aşa pe cele câmpurĭ, povestind cu puşcaşul şi ocolind pe plugari, dau de o vale. Acolo sta un om pus cu o rudă-'n mână.

— Ce facĭ acolo bade? întrebă sĕrăcia.

— Pst! nu vorbi aşa tare, că dóră vedĭ, că pescuesc.

— Aşa? adecă d-ta eştĭ pescar?

— Pescar,... dér grăesce mai încet, că de scapă mrĕna din unghiță, te dau dracului.

— Şi ce vréi cu mrĕna?

— Ce sĕ vreau? O duc acasă, o pun în óla cea cu borş la foc şi mĕ óspĕt din ea ca un popă, mintenaşĭ!

Aha! cugetă sĕrĕcia; ĕsta încă-i de mine!

Şi din minuta aceea sĕrăcia-i prietina cea mai bună a pescarilor ca şi a puşcaşilor. La ei nu se mai ajung în vecĭ două

parandia nóstră era deja prin direcţiune insinuată, că va trimite lucrurĭ de mână. Intre obiectele trimise la esposiţiă era şi un ştergar oval al meu. Bucuria mea a fost mare, preparandia dela acea esposiţiă a câştigat o diplomă de onóre.

La anul, abdicênd Grama, Ven. consistor din Gherla, la recomandarea d-luĭ V. Gr. Borgovan, m'a numit pe mine în acest post tot numai pe lângă 50 fl., deórece din fondul preparandieĭ nu se putea da un salar maĭ bun. M'am pus pe lucru şi studiat în ramul acesta, căutând tóte mijlócele pentru de-a perfecţiona industria domestică. In loculu acelor de lemn am aflat maĭ potrivite acele de metal, cu carĭ se putea cóse maĭ fin. Mi-am format cu mâna propriă calapodurĭ pentru tot soiul de corfe împletite şi cusute, ba până şi pregătirea de coşniţe după sistemul luĭ Göndöcs, carĭ coşniţe sunt nimerite făcute în patru dungĭ, avênd formă piramidală.

Vĕdênd elevii preparandialĭ, că putem face din di în di lucrurĭ, maĭ frumóse lucrau pe întrecute, aşa că în 1889 am participat cu 14 bucăţĭ micĭ diferite, numaĭ din papură, la esposiţia internaţională, ce s'a ţinut atuncĭ în Viena.

Cumcă la esposiţia din Viena lucrurile nóstre au fost admirate şi singure în felul acesta, s'a putut vedé de-acolo, că tóte obiectele, la cerere, s'au vêndut cu preţurĭ marĭ şi preparandia nóstră pe lângă *diploma de mare onóre*, a câştigat şi *premiul prim de 10 galbenĭ* imperialĭ, cu care sumă s'a pus temelia uneĭ fundaţiunĭ pentru premiarea celor maĭ bunĭ elevĭ din studiul industrieĭ domestice.

Afară de acest lucru, am întrodus în preparandiă şi împletitul scaunelor şi divanelor cu papură, atât şedutul, cât şi spatele în diferite figurĭ pe carĭ elevii singurĭ le pregătesc şi din lemn, ba am întrodus şi împletitul acestora cu trestiă de mare, care încă se ţine de un ram al industrieĭ domestice.

Am avut şi eu onóre de-a vedé opul prim al d-luĭ Moian, aşa numit „Lucrul manual educativ", care după părerea mea nu e destul de complet, de-órece din el lipsesce împletitul cu trestiă, érbă de mare confecţionarea beţelor etc.

„A mĕ lăuda nu voiŭ, că nu-mĭ este de folos", însĕ am publicat chiar în colónele acestuĭ diar ţinerea de cursurĭ din acéstă industriă dér, durere, puţinĭ au participat, de unde se vede, că şi până adĭ mulţĭ o despreţuesc.

In 1891 am maĭ publicat ţinerea unuĭ curs de industriă în Gherla, cugetând, că precum eu, ca bĕtrân mi-am însuşit acéstă lucrare, învĕţătoriĭ tinerĭ şi-o vor puté însuşĭ încă cu maĭ mare înlesnire. Chiar statul avé de mult dorinţa, ca prin învĕţătoriĭ sătescĭ sĕ se introducă în popor industria de casă. Durere însĕ, că numaĭ un învĕţator şi un cantor s'a insinuat la cursul anunţat de mine.

Cu aceştia doi încă mi-aşĭ fi făcut datorinţa, însĕ d-l Simó Béla, atuncĭ inspectorul r. de şcóle în Turda, a voit a întroduce [şi acolo propunerea acesteĭ industriĭ, spre care scop a lăsat sĕ se care câte-va carĕ de papură. Dér deşi a publicat concurs, nu s'a aflat nicĭ un învĕţător pentru instruare. In fine audind de mine, m'a chemat oferêndu-mĭ 3 fl. la di, locuinţă şi reîntórcerea speselor de călătoriă. M'am decis şi am instruat 21 învĕţătorĭ din Turda şi jur în localităţile şcóleĭ civile. La acest curs am învitat şi pe ceĭ doi insinuaţĭ ai meĭ, fiind-că d-l inspector reg. a conces acésta, deórece între discipuliĭ meĭ erau şi 9 învĕţătoriĭ românĭ, — însĕ nu s'a presentat nicĭ unul dintre ceĭ doi amintiţĭ.

Tótă predarea a ţinut numaĭ 21 dile, în care timp fiă-care a lucrat câte 2—3 lucrurĭ cu gust, cu carĭ în fine am arangiat o esposiţiă în sala mare a institutuluĭ, faţă de care şi-a esprimat cea maĭ mare îndestulire atât d-l inspector reg. cât şi publicul din loc şi jur. Voinţă firmă şi stăruinţă sĕ fiă, căcĭ tóte le putem învinge.

Din acestea se vede, că d-l Moian nu este singurul, care se interesézĕ de-a se întroduce lucrul de mână între poporul nostru sĕrman, de multe-orĭ chiar fără pâne, ci maĭ sunt şi alţiĭ, carĭ îl imitéză. Toţĭ avem de-a dori o stare maĭ bună poporuluĭ nostru şi pe toţĭ trebue sĕ ne dóră, când îl vedem lipsit şi când el singur nu-şĭ póte ajuta.

Dintre elevii preparandialĭ eşiţĭ de aicĭ în sînul poporuluĭ maĭ mulţĭ au întrodus şi prin unele şcóle propunerea lucruluĭ de mână, dér érăşĭ durere, că mulţĭ sunt chiămaţĭ şi puţinĭ aleşĭ. Multor învĕţătorĭ — fiind-că nu pricep în ce stă măndria adevĕrată a unuĭ om — li-e chiar ruşine a se ocupa maĭ cu de-adinsul cu acest lucru important; maĭ bucuros se ocupă cu alte lucrurĭ vane şi fără nicĭ un scop.

Ar fi timpul suprem, ca în fiă-care preparandiă română sĕ se îatroducă lucrul manual, décă nu în total, dér măcar câte-un ram din cele multe; de esemplu pe unde cresc răchite frumóse sĕ se introducă acestea; în ţinuturĭ maĭ aşedate, unde cresce papură în abundanţă, sĕ-o folosescă acésta; pe unde însĕ nu se află nicĭ una dintre acestea, sĕ se întroducă împletiturile de paie, de nuiele, de trestie, ciopliturĭ din lemn şi altele, carĭ aduc ceva folos şi nu trebue lăsate pe mânile străinilor, căcĭ cu atât e maĭ rĕu pentru poporul nostru dela sate.

Intr'o comună de pe Câmpiă, în Geaca, la dorinţa preotuluĭ am promis, că bucuros voiŭ înveţa pe uniĭ poporenĭ, ca apoi aceia sĕ înveţe pe ceilalţĭ. Onóre d-luĭ preot din Geaca, care a pus la cale acest lucru. Sĕ nu lase ca papura cea fină şi multă s'o care Toncenii pe nimica, din care fac un venit frumos. Óre nu ar puté rĕmâné acest venit în punga poporenilor românĭ din Geaca?

Ar fi de dorit şi din partea Ven. Ordinariate diecesane şi a senatelor şcolare sĕ facă ca la conferirea staţiunilor învĕţătorescĭ sĕ fiă preferiţĭ între egalĭ ceĭ cu maĭ bună cunoscinţă din industria de casă, în care cas de sigur încă din preparandiă s'ar interesa maĭ tare tinerii preparandĭ de a-şĭ însuşi cunoscinţele de lipsă pe acest teren.

In timpul de faţă încă avem lucrurĭ de mână din papură fórte frumóse în valóre dela 20 cr. până la 2 fl. bucata, cu carĭ décă le-am duce la vre-o esposiţiă din partea publiculuĭ străin numaĭ laudă ar puté secera institutul nostru preparandial.

Décă voiŭ fi dorit de colegii meĭ învĕţătorĭ, cum şi din partea altora, cărora le zace la inimă întroducerea industrieĭ de case între poporul român, *bucuros şi cu plăcere voiŭ deschide şi în anul acesta un curs de instruare în acéstă privinţă*, însĕ numaĭ cu 1 Iulie, căcĭ maĭ târdiu am alte ocupaţiunĭ. Nicĭ unul sĕ nu aibă témă, că dóră ar fi vre-un lucru aşa greu; numaĭ voinţă firmă sĕ fiă şi atuncĭ eu *asigures pe fiă-care, că mult în 30 dile prea deplin îşĭ póte însuşi acéstă cunoscinţă.*

I. Boeriu,
învĕţ.

HIGIENA.

Câte-va cuvinte despre Reumatism.

„Hic salvus erit qui perseveraverit".
(Numaĭ cine stăruesce se póte mântui).

(Fine).

Se maĭ pot întrebuinţa cu bun folos la vindecarea reumatismuluĭ, *frunde próspete de urzicĭ* (urtica dioica), cu carĭ, legate la olaltă în formă de mătură, sĕ se bată locurile atinse de reumatism de trei-orĭ pe di câte 5 minute. Asemenea se pot lua rădĕcinĭ de cicóre (cichoreum), carĭ sunt a se curăţi bine de pămênt, a se spăla şi pe urmă a se tăia mĕrunt, a se pune într'o sticlă, peste care sĕ se tórne spirt bun rafinat până se âmple; sĕ se astupe apoi bine şi sĕ se pună la un loc căldut, douĕ séu patru dile; după aceea sĕ se frece de douĕ orĭ pe di cu acel spirt partea atinsă de reumatism.

Se va face o bae la picióre cu *pae de ovĕs*, care se prepară ast-fel: se pun într'o căldare pae de ovĕs şi se fierb ca o jumĕtate de óră, după aceea sĕ lase sĕ rĕcéscă, aşa ca sĕ fiă cam de 26—27 grade, în urmă bolnavul va băga piciórele acolo şi va sta în bae cam 25—30 minute.

Asemenea se maĭ întrebuinţéză cu mare folos băile de tescovină de malţ (orzul din care s'a facut berea) fiind bine cald, se bagă piciórele înlăuntru şi se ţin 20—30 de minute. In loc de malţ de orz, neputêndu-se găsi se póte întrebuinţa asemenea cu folos baia de tescovină de strugurĭ, făcută în acelaşĭ mod, ca cea de orz. Asemenea este fórte folositóre baia cu *códa calului* (Equisetum arvense), care se pune într'un vas mare, cum ar fi o căldare séu şi alt vas şi se bagă piciórele acolo timp de 20—30 minute; cantitatea de florĭ de códa caluluĭ trebue sĕ fiă cam de 300—400 de grame.

Aci vom maĭ arĕta o altă metodă de a alina durerile reumatismale şi anume: Sĕ se fierbă bine *sĕmênţă de bumbac* séu în lipsă de acésta sĕ se ia *orz* (horbeum) dela 5 până la 10 kilograme, se strĕcóră apa, se întinde orzul bine pe o cârpă şi se acopere cu o altă cârpă subţire, se pune pe corpul bolnavuluĭ, se acopere bine şi după ce asudă, se schimbă îmbrăcămintea şi... ér se acopere bine sĕ nu rĕcéscă.

Asemenea sĕ se ia la fiă-care douĕ serĭ înainte de culcare câte dece picăturĭ de oleiŭ de enupere (sĕmênţă de brad) într'un pahar cu apă şi cu zahar.

Se întêmplă de multe-orĭ, că din causa reumatismuluĭ se umflă genunchiĭ séu încheeturile mânilor, fiind împreunate cu nisce durerĭ fórte marĭ, pentru acésta este fórte folositor a se întrebuinţa următorul mijloc:

Sĕ se ia un caer de cânepă, sĕ se ude în rachiu de drojdiĭ, sĕ se stórcă bine şi în urmă sĕ se întindă pe tótă partea umflată şi durerósă, avênd grosimea unuĭ deget, după aceea se va presăra pe d'asupra reşină albă bine prăfuită de grosimea uneĭ muchĭ de cuţit; se va pune aşa rece peste partea umflată, legându-se bine cu o cârpă; partea bolnavă va sta aşa legată şi numaĭ după treĭ dile se va deslega şi se va face din nou tot asemenea până va peri de tot umflătura.

Sĕ se acopere partea atinsă de reumatism cu o compresă, care se face ast-fel: se ia un cearşaf (lepedeu) se pune sĕ fiarbă apă, în care sĕ se pună pae de ovĕs, flóre de fên şi brad; în urmă se înmóie cearşaful în apă, se înfăşură apoi peste corp şi bolnavul se aşédă în pat învĕlindu-se bine.

Asemenea sĕ se ia dela farmaciă pilule gătite astfel: Praf de extract de aconit, Kermes mineral din fiă-care câte 0.25 centigrame; Mercur Hahneman 0.10 centigrame. Praf de gumi amoniacal, praf de gaiac, praf de scamonea, din fiă-care câte 5 grame. Praf de aloes (sabur), extract rubarba (revent) din fiă-care câte 2 grame. Praf de foi de digi-

---

cu douĕ; când au fărină — le lipsesce slănina; când tocmesc coperişul dela casă, — se urnesce vr'un părete. Ér copiiĭ pescarilor şi ai puşcaşilor nu se maĭ cértă în veci pentru moşiă, de obiceiŭ gată tata lor moşia până nu închide ochiĭ. Puşcaşiĭ şi pescariĭ nu fac testament, nicĭ nu se ia inventar după eĭ.

Aşa fŭ şi cu tata luĭ Iacob, copiĭ avea o dróie, puşcă avea cu douĕ ţevĭ, avea şi un ogar, dér nicĭ o vacă cu lapte, nicĭ tu car cu boi, nicĭ baremĭ o holdiţă cât de mică; casa singură sta pe grădina desgrădită, ca o ciupercă viermănósă în mijlocul câmpuluĭ.

Decĭ Iacob îndată ce se apucă de era de vre-o 10 anĭ, sătul de fóme şi de golătate se băgă slugă maĭ întâiŭ la gâscele preotesiĭ, apoi la mieiĭ curatoruluĭ, după aceea la viţeiĭ primaruluĭ, până se tredi mare cât ómeniĭ, de-l luară cătană. Simbria, ce biată ar fi fost sĕ o capete, o scotea tată-s'o cel harnic cu ţiraita, aşa că Iacob numaĭ cu hăinicelele se tredia. Ba, până fŭ 3 anĭ de dile la cătăniă, harnicul de tată-s'o îĭ purtă şi hainele, de nu află micĭ sdrenţe din ele, când se întórse din cătane. Nu-ĭ vorbă, fraţiĭ luĭ Iacob încă pătiră ca şi el; care cum se sburăturea se prindea de slugit; dér slugitul era isvor de câştig pentru puşcaşul, încât el putea umbla cu puşca fără de a-se gândi la mămăligă, scia el bine că fărină de mămăligă capĕtă dela stăpâniĭ copiilor. E bine şi cu copiĭ mulţĭ, se gândea el, după ce-ĭ împrăscia pe toţĭ la slugit.

Apoi Todosia, fata luntraşuluĭ, încă nu era maĭ bogată de cât Iacob. Şi nu putea fi maĭ bogată, că luntraşul era un om numaĭ ca el. Tótă diulica sta cu pipa 'n dinţĭ. De trecea pe vre-un străin, căpĕta 2 creiţarĭ, când avea 4 creiţarĭ cumpĕra un pachet de tăbac, când se întêmpla sĕ adune chiar o piţulă, atuncĭ trimitea fuga pe Todosia până 'n sat după o lécă de vinars. Décă dicea Todosia: dér ce beĭ atâta, tată? El rĕspundea clătind din cap: Bĕu, de nĕcăjit, draga tatiĭ; îmĭ pare rĕu după mă-ta. De se întêmpla sĕ-l întrebe: Tată, de ce pipezĭ atâta? El rĕspundea ca un filosof: Afum lumea, draga tatiĭ, că-i plină de pĕcate.

Stând tot de pipă şi de vinars, nu i-se maĭ adăugau douĕ pe douĕ, ba de multe-orĭ şi de mâncare trăiau tare cu subţirelul, cu tóte că plată avea bună, că dela fiă-care fum dela noi din sat avea câte o mierţă de ciucalăĭ pentru-că trecea cu luntrea pe ómenĭ sĕ-şĭ aducă slatină, că slatina-i dincolo de Someş.

Cucuruzul acela, ce-i drept, îĭ drept, nu-l prăda, trăia din el şi maĭ îmbrăca cea fată dér sĕ adune el ceva cu alt lucru — ferĭ Dómne.

Adecă, ce sĕ dic, când nu-ĭ era lene şi nu avea creiţarĭ de tăbac şi de vinars, atuncĭ lua praşca orĭ mreaja şi se punea la pescuit. De prindea puţin da fetei sĕ fiérbă şi se mânca pescele; de prinde pesce frumos îl vindea numaĭ decât şi haĭ la vinars şi tăbac.

Aşa o mână el până era Todosia cam de 18 anĭ. Atuncĭ cădu la pat şi boli o véră 'ntrégă. Todosia trebuia sĕ grijéscă şi de el şi sĕ pórte şi luntrea, că de nu îi scoteau din casă, că casa era sătéscă, făcută anume pentru luntraş. Cât ţinŭ vara, fŭ cum fŭ, dér tómna, când cad ploile cele recĭ şi se umflă Someşul, atuncĭ numaĭ cu punerea capuluĭ putea biata Todosiă purta luntrea, că orĭ cum, dér într'o muere tot nu-ĭ putere ca într'un bărbat.

Atuncĭ nimerĭ din cătane Iacobul puşcaşuluĭ şi din ceea-'n ceea numaĭ se tredi Todosia cu bărbat şi Iacob cu muere. Bĕtrânul maĭ boli cât boli apoi se duse unde-'s ceĭ maĭ mulţĭ şi rĕmase Iacob luntraş, trăi în casa satuluĭ cu Todosia şi erau fericiţĭ, deşi nu aveau nimic, dér chiar nimic de-cât braţele cele vênjóse. Din cucuruzul ce-l căpĕtase din sat, puţin maĭ era; maĭ tot s'a dus cu bóla şi cu îngroparea bĕtrânuluĭ.

Dér ei nu erau nĕcăjiţĭ, ci gândeai, că tótă lumea-i a lor, atât erau de fericiţĭ. Iacob purta luntrea şi creiţarii ce-ĭ căpĕtau îĭ punea dungă pe dungă până făcea din creiţarĭ piţulă, din piţulă zlot şi haĭ cu el pe fundul lădiĭ. Până în primăvéra adună vre-o 6 fl. Ér primăvéra, când se duce ghiaţa, atuncĭ se bat somniĭ şi poduţii, ér somniĭ şi poduţii sunt pescĭ scumpĭ, cine-i póte prinde.

Atuncĭ îşĭ gândi Iacob: óre sĕ-mĭ cerc norocul? Decĭ merse în pod, căută mréja şi praşca şi haĭ cu ele la Someş. Intru'un ceas bun a plecat Iacob din casă

tala (năpărstocel) un gram. Extract de taraxacum (păpădiă) cât va trebui. Din acestea sĕ se facă 120 pilule, din carĭ se vor lua 2 pilule diminéța și douĕ séra.

Sĕ se întrebuințeze ape minerale mai mult sulfurόse, cum sunt băile sulfurόse dela *Felix* lângă Oradea-Mare, băile dela *Bazna* lângă Mediaș și băile din orășelul *Rupea* (séu Cohalmul), carĭ sunt fόrte bune pentru reumatism, ale căror ape s'au găsit escelente prin cantitățile de sulfur și iod, ce conțin. La aceste băi au venit ómenĭ bolnavĭ de nicĭ nu au putut merge pe piciόre și după 10—20 de băi s'au făcut fόrte bine. Ce-i drept băile dela Cohalm și Bazna, în ceea ce privesce instalațiunele și alte câte-va lucrurĭ lasă mult de dorit; cred însĕ, că mai cu sémă la băile dela Bazna anul acesta se vor face mai multe îmbunĕtățirĭ, de carĭ întreg publicul visitator are mare trebuință, căcĭ la o scaldă pe lângă calitatea apei, se mai cere și óre-carĭ distracțiunĭ, de carĭ ast-fel de lucrurĭ atât la Cohalm cât și la Bazna omui este cu totul lipsit.

Băile dela Felix de lângă Oradea Mare însĕ nu lasă nimic de dorit, nu pot fi mai bune decum sunt.

Peste tot reumatismul este o bólă, care cam cu greu se vindecă, mai mult numai prin ape minerale, carĭ s'a dovedit, că au dat resultatele cele mai bune. Omul trebue sĕ se ferέscă pe cât numai se póte de locurile umede, de curenturĭ și rĕcelĭ, carĭ pricinuesc reumsatimul.

Intr'un numĕr viitor vom vorbi ceva despre „Hemoroide" (trânjĭ).

Prof. Dr. Elefterescu.

ECONOMIA.

Nutrirea vitelor.

II.

Intre nutrețurile uscate, cu carĭ se hrănesc vitele, fĕnul de pe livedile naturale ocupă locul întâiŭ. Cu cât fĕnul se face mai de timpuriu, adecă prin Iunie și Iulie, cu cât el e ferit mai bine de roué și de ploi, apoi cu cât livedile naturale sunt aședate pe locurĭ mai roditóre, adecă prin grădinĭ și luncĭ: cu atât este el mai gras, mai ușor de mistuit și mai nutritor.

Un fĕn bun făcut la timp conține cam 15 la sută materii albuminóse (albușurĭ), alte 4% grăsime, 10% materii zăhăróse, 5% sărurĭ, 12% apă și 54% materii uscate. Cu cât nutrețul e mai bun, cu atât tre bue vitelor mai puțin, pentru ca sĕ se sature; și din contră, cu cât nutrețul e mai rĕu, cu atât trebue mai mult. Astfel cu un chilogram de fĕn bun se nutresce vita tot așa de bine, ca și cu 4 chilograme de iérbă séu napĭ de nutreț, séu ca și cu 3 chgr. de paie de grâu séu sĕcară, séu ca și cu o jumĕtate chilogram de orz, ovĕs séu cucuruz.

Fĕnul bun trebue sĕ aibă miros plăcut, ér firele lui sĕ fiă subțirĭ și îmbrăcate de frunde. Cu cât fĕnul este mai gol de frunde, mai sĕc, cum e păișul de pe dealurĭ, bunăóră, cu atât el este mai puțin nutritor și mai greu de mistuit.

Otava este mai grasă și mai nutritóre ca fĕnul, de aceea ea se și dă mai cu sémă vitelor de îngrășat și vacilor cu lapte. Fĕnurile măestrite, precum e trifoiul, luțerna și măzărichea sunt așa de bune ca și cele naturale, décă ele sunt bine uscate și făcute la timp. Fĕnurile măestrite sunt mai bune pentru boi, vacĭ și oi, decât pentru celelalte vite.

Am arătat până aci nutrețurile cele mai bune, nutrețurĭ, cu carĭ nutrindu-se vitele pe timpul iernii, ele nu ar slăbi de loc, ci din contră s'ar mai și îngrășa; fiind-că cei mai mulțĭ din economii noștri de vite nu au atâta fĕn bun, ca sĕ pótă nutri vitele numai cu de acela, ci sunt silițĭ a le da și de cel mai rĕu séu chiar de paie, vom arăta și influința acestora.

Atât fĕnul, cât și paiele, cu cât se lasă de se uscă mai mult, cu atât își perd mai tare din puterea lor nutritóre. Fĕnul se póte cosi mai tot-déuna până încă e verde; paiele însĕ trebue sĕ le lăsăm până când se uscă, adecă până se coc bine grăunțele din ele, pentru carĭ se și cultivă. Din asta causă paiele abia conțin unul la sută grăsime și patru la sută albușurĭ, ér restul constă din materii uscate séu lemnóse.

Cei mai mulțĭ din economii noștri de vite amestecă paiele de grâu séu sĕcară așa întregĭ cu fĕn séu otavă și în modul acesta le dau vitelor; cel mai bun mijloc însĕ, de-a face óre-cum și paiele mai nutritóre și mai ușóre de mistuit, este acela, de a-le tăia mĕrunt cu o anumită mașină pentru tăiatul paielor, séu pe un scaun anume întocmit, apoi a-le mesteca cu fĕn, otavă, napĭ séu ovĕs și așa a-le da vitelor de mâncare.

Paiele de ovĕs și așa neamestecate cu fĕn séu otavă sunt ceva mai nutritóre, de cât cele de grâu séu sĕcară, carĭ neamestecate se întrebuințéză mai mult pentru așternut, de cât ca nutreț.

După acestea vom arăta, fiă și numai pe scurt, cam de câte-orĭ ar trebui nutrite vitele pe di, când sunt puse la iernat, ca ele sĕ nu slăbéscă.

La, acéstă întrebare vom rĕspunde fórte pe scurt: décă nutrim vitele cu fĕn bun, otavă, trifoiŭ séu napĭ, ajung câte trei mâncărĭ bune, ér décă le nutrim cu fĕn ceva mai rĕu, mestecătură séu cocenĭ, atuncĭ le trebue și câte patru-cincĭ mâncărĭ bune pe di. Se înțelege de sine, că la fiă-care mâncare trebue sĕ le dăm atâta nutreț, până ce se satură bine. Nutrețurile trebue mereu schimbate, astfel ca cele mai bune sĕ se vină mai la urmă înainte de adăpat, ér grăunțele după ce s'au adăpat.

Décă voim, ca vitele sĕ rĕmână în starea, în care le-am băgat tómna în grajd, atuncĭ trebue se le dăm nutrețul cumpănit după suta de chilograme din greutatea lor, cam câte douĕ chilograme nutreț de întreținere pe di, ér când lucrăm cu ele, trebue sĕ le sporim nutrețul de fiăcare óră de lucru cu câte-un chilogram. Cântăresc de pildă doi boi 800 chilograme și lucrăm câte opt óre pe di, atuncĭ le trebue nutreț 12—14 chgr. și încă alte 8 chgr. pentru órele de lucru, atâta nutreț uscat însĕ nu ar puté mânca, de aceea pe timpul lucrului mai greu, afară de nutrețul uscat, trebue sĕ le mai dăm și nisce grăunțe séu lăturĭ.

Glume.

Doi bețivĭ. A (către B): „De unde vii frate?

B: „Dela sfânta biserică!

A: „Lasă-mĕ frate sĕ te sărut, că tare miroșĭ a tămâie".

*

Fiă-care cu al sĕu. Femeia: Tu iară ai fost în cârciumă?

Bărbatul: Fiă-căruia, ceea-ce este a lui! Tu măturĭ bucuros afară, eu mătur bucuros înăuntru!

*

A spus adevĕrat. O fată dela sate întră ca servitóre la o familiă de frunte. Intr'o di venise un domn la familia aceea, el însĕ n'a voit se conturbe societatea, ci mai întâiu întrebă pe servitóre în bucătăriă, că vor găta óre curĕnd cu masa? Servitórea rĕspunse: „Numai decât, acum mănâncă servitórele!"

POVEȚE.

Cum se póte pregăti vin din lemn de mestecăn? Primăvéra se caută în pădure lemne de mestecăn gróse, pe carĭ le ințepăm cu un cuțit în cójă la o înălțime de o jumătate de metru séu de un metru; apoi când e timpul frumos sucul curge din lemn și acela se păstréză într'un vas. Nicĭ unui lemn de mestecăn nu-i strică nimic décă i-sĕ ia tot la trei anĭ câte 10 până 12 litre de suc, numai cât trebue tot de-a una astupată bine gaura cu un dop de plută. Sucul adunat de dóuă trei dile se păstréză în o sticlă de șampanie, în care a mai fost rum de Iamaica. In fiă-care sticlă se pune câte-o lingurită de zahăr, puținĭ strugurei roși, piatră de vin și o bucățică de cójă de lămâie; apoi sticla sĕ légă bine, se sigiléză cu céră și se pune la un loc recoros în pivniță. Când se folosesce, e bine sĕ se pună în pahar zăhar, pentru-că vinul acesta spumegă fórte tare.

*

Cum se curăță ciucurii de argint? Se înmóiă în spirt de salmiac și apoi se clătesc în apă curată. In fine se aternă sĕ se usce, orĭ se așédă în tărîțe calde de firez.

*

Cum se curĕță dantelele fine? După ce s'au spĕlat, se înmóie în lapte și apoi se întind, fiind încă jilave. Dantelele vor căpĕta éră-șĭ colórea lor albă curată de mai nainte.

MULTE ȘI DE TOATE.

Pățaniile unui soldat.

Foile francese au scris acum de curênd despre următórele pătanii interesante ale unui soldat:

Francisc *Massiault* este fiiorul unor părințĭ bogațĭ din Ardenne. In anul 1882 a intrat la miliția și a fost împărțit la regimentul de infanteriă Nr. 91 staționat în Mezieres, unde în scurt timp ajunse sub-oficer. La anul 1888 era pe aci sĕ-'l înainteze la rangul de sub-locotenent, când făcu cunoscință cu o femeiă fórte frumósă și Massiault a fugit dela miliția și împreună cu femea s'au refugiat în Belgia.

După câteva sĕptĕmânĭ sub-oficerul fugar s'a presentat de voie bună la regimentul sĕu în Mezieres. Tribunalul militar îl osândi la 4 anĭ muncă silnică și la degradare. Abia implini soldatul câteva lunĭ din pedépsă și a fost grațiat. Scăpând Massiault dela pedépsă intră ér la miliția și fu

---

că a prins mulțime, de somĭ și dd poduțĭ și iau vĕndut pe banĭ bunĭ la oraș. Ér el cu banii nu a fugit nicĭ la trafică după tăbac, nicĭ la prăpănanție după vinars, ci merse cu ei ață acasă și-i numĕră Todosiei pe mésă: Uite, drăguță, banĭ bunĭ, nu minciunĭ! Dóuădecĭ și opt de florini și cu cei 6 din ladă sunt 34 fl., banĭ de o vacă drăguță! Sĕ mulțămim lui Dumnedĕu, că m'a scos într'un ceas norocos de am mers a pescui, cu tóte că pescar nu sunt nicĭ că m'oiŭ face, fără din când în când nu dic că nu mi-oi cerca norocul.

Din ceea 'n ceea se desprimăvĕrà, ómenii începură la arat și Iacob luà de săpat o holdă mare de cucuruz, ce era pe țĕrmurele Someșului; o luà în parte în douĕ. Holda era mare, dér doi ómenĭ sănĕtoșĭ și bunĭ de lucru, cât pot lucra, décă vor! Și se puseră ómenii mei pe muncă, săpau de diminéța până séra, ér când venia vr'un om la luntre, Iacob era de a îndĕmână, îl trecea și, de era străin, bagă doi creițarĭ în curea.

După ce era iarbă destulă pe rîpa Someșului și prin rĕstócă își cumpĕrà Iacob, vacă cu vițel, slabă — vedĭ bine — ca de banĭ puținĭ dér o făcù el grasă și frumósă în câte-va sĕptĕmânĭ cu costree și cu volbură și cu pui de mălaiŭ.

Tómna nu avù unde pune cucuruzul, atâta capĕtă și din sat și din holda ce o ținuse în parte, cât trebuì sĕ-șĭ facă un costeiŭ mare ca gazdele. Ér peste véră mai adunà și nutreț destul pentru vacă și astfel, când venì iérna, îl află cu de tóte.

Așa urmà an de an; din o vacă făcù douĕ, din douĕ patru, ér când avea patru, trei le vindea și cumpĕra o bucată de loc pe prețul lor și ér rĕmânea numai cu una, și din una ér făcea douĕ, și din douĕ patru și apoi din douĕ séu din trei vacĭ ér făcea banĭ de loc.

Vedĭ bine, lucrul acesta nu merge așa repede cum ar gândi cineva; multă răbdare și trudă și zólă se cere sĕ pună cineva până se vede din mai nimica — la o vacă cu lapte din una la douĕ și din douĕ la patru, dér Iacob luntrașul avù răbdare și cu răbdarea-i âmbla și norocul. Apoi ținea vitele, Dómne, ca nime la noi în sat. Se și cunosceau vitele lui dintr'un târg. Când mergea el la târg, căpĕta pe un vițel, cât altul pe doi, pe o vacă — cât altul pe douĕ, că erau ținute, nu trudite. De cum da primăvéra, de se ducea omĕtul, el era cel dîntâiŭ, care avea lucernă verde: vitele lui se săturau mai întâi de verdéță, cât ținea vara, vitele lui erau ca îndopate. Odată mânca lucernă verde, odată lucernă uscată, apoi apă bea bună din Someș și se scălda câte de douĕ orĭ în altă di. Așa mergea tótă véra. Tómna trăiau tot cu bostanĭ și cu fĕn bun, érna cu napĭ și cu otavă și cu lucernă uscată, după care vacile lui dau lapte mult și bun, pe lângă ce erau tot grase.

Drept și mai drep, că Iacob de primăvéra până tómna nicĭ odată nu venia dela luntre cu mâna gólă; de icĭ rupea o mână de costree de colo o mână de volbură, mai o lobodă, mai alte buruenĭ grase ce se fac prin cucuruze, și tot cu brațul încărcat întra la vite mai întâiŭ, și apoi mergea în casă. Todosia, muerea lui, mintenĭ mintenĭ era la vite, mai se vadă de au ceva dinainte, mai sĕ se uite, că nu s'a deslegat vr'un vițel; mai sĕ iee o balegă, așa că se putea dice, că orĭ unul orĭ altul erau tot cu ochii după ele. De aci venì norocul cel mare care-l avură în vite și din care în tot anul vindea și cumpĕra pe prețul lor loc, că dicea badea Iacob:

Cine are loc are,
Are noroc!

Și drept avea. Adĭ are o moșie, mai mare decât moșieșii de baștină, și mai tótă-i pe malul Someșului, în apropierea casei. Adĭ nu mai lucră pămĕnt în parte, că are de al lui destul, dér nicĭ nu-l dă în parte; îl lucră el cu muerea și cu cei 5 copii ai lui, carĭ sunt unul ca unul, ca tăiațĭ dintr'un mĕr cu tatăs'o. Adĭ are casa lui, chiar lângă cea luntrășéscă, dér de luntre tot nu se lasă, că — dice badea Iacob: Luntraș nu-i rĕu, că, de nu cură — picură, adĭ un ban doi, mâne 2—4, ér tómna adună din sat cucuruz cât de pe o moșie sortășască.

Până i-s'au apucat copii, era cam nĕcăjit Dumineca și în sĕrbătorĭ, că nu pré putea merge la biserică, că luntrea fără luntraș, fără om, nu póte sta, ér el nu a fost omul, care sĕ aștepte ceasurĭ întregĭ sĕ-l strige cine-va la luntre. Nu, el érna-vara, diua-nóptea, era gata de luat vĕnsla în mână, ér când nu putea el nicĭ decât, atuncĭ Todosia mâna luntrea ca orĭ ce bărbat.

Acum însĕ nu trece Duminecă nicĭ sĕrbătóre sĕ nu l vedĭ la biserică, tot-déuna

acum împărțit la regimentul de infanteriă Nr. 100 staționat în Narbonne.

Odată Massiault se duse cu un transport de soldațĭ și pe tren se întâlni érășĭ cu frumósa femeiă; el o luă cu sine la Narbonne.

Femeia îl îndemnă să deserteze din nou. Amêndoi s'au refugiat în Spania. După un an și jumětate de convețuire Massiault a părăsit pe frumósa femeiă și s'a dus la Marseille, unde intră sub numele de *Stook* ca soldat de rênd la trupele străine, cu carĭ a ajuns în Tonking. In Tonking a luat și el parte activă la mai multe lupte și în scurt timp deveni sub-oficer. Trupa la care era el împărțit după cincĭ anĭ a fost strămutată la Sidibel-Abbes, unde a dus o viéță amară.

Pe Massiault îl ajunse dorul de patriă și ca sě pótă scăpa de miliția îi spuse colonelului trecutul sěu. Colonelul îl predete tribunalului militar, dér acesta luând în considerare faptele lui eroice dela Tonking nu l'a pedepsit, ci în gradul de sergent major la lăsat dela miliția. In armata francesă însĕ, Stook sergent major nu esistă, ci numai Massiault, pe care tribunalul militar îl degradă și rĕmase soldat de rênd, fiind-că a fost desertat. Lucrul a ajuns înaintea tribunalului militar din Francia și precum scriu foile de acolo, tribunalul îl va ierta pe Massiault și îi va da și rangul lui Stook.

*

Metoda cea mai simplă de-a încheia căsětoria

o are poporul Cherokes din India. Mirele și miréса îșĭ întind mânile peste o apă (vale) curgĕtóre, care atâta însémnă, că viéța, datinele și nisuințele lor vor fi la amêndoi într'o direcțiune. Prin acéstă căsĕtoria e încheiată.

*

Cât jăleeu Grecii în timpurile vechĭ.

Timpul de jale la Grecii din vechime era cu mult mai scurt decât la noi. In capitala Greciei, Sparta, timpul de jale ține numai 12 dile, în orașul Argos și Athena dura o lună, ér în celelalte orașe dura câte 5 până în 6 lunĭ. Hainele de jale erau negre orĭ sure. Vorbirile la morțĭ în periódа clasică pentru un singur om era raritate; numai atuncĭ se țineu vorbirĭ când îmormêntau mai mulțĭ de-odată, d. es., în timp de resbel, când îmormênta pe cei căduțĭ în luptă.

*

Comóră pe fundul mărei.

In anul 1799 vaporul engles *„Lutine“*, care ducea din Britania mare la Cuxhaven mai mult ca 10 tóne de aur și argint, și trecea peste marea de Nord, naia s'a cufundat. Aurul și argintul cel mult, care era sĕ-l transpórte la Cuxhave până acum a zăcut pe fundul mărei.

Acum însĕ, o societate englesă a mijlocit dela cabinetul din Londra, ca sĕ scótă comóra de pe fundul mărei. Se speréză, că și décă nu vor scóte tot aurul, dér totușĭ cea mai mare parte din el îl vor scóte la lumină.

Unghváry László, scóla de pomĭ în Czegled. Invitare. Unghváry László, proprietarul școlei de pomĭ din Czegled învită pe amicii pomăritului, ca în decursul verei să binevoiască a cerceta școla de pomĭ. Ocasie favorabilă pentru acésta este esposiția milenară. Visitatorii esposiției pot într'o óră și jumĕtate, cu trenul de vest séu cu fosta linie austriacă, sosi în Czegled. Firma sus amintită nu ia parte la esposiția, din causă, că natura întreprinderei, respective cele mai multe plante menite pentru esposiție nu sunt transportabile, și nicĭ prin desemn, nicĭ prin modele nu se pot reproduce așa cum se află în natură. Prin urmare o visitare la fața locului e de recomandat.

Literatură.

Romănia agricolă este numele unui studiu economic fórte prețios și interesant, în care se arată, cum este starea poporului român din România, cum sunt împărțițĭ țĕranii și cum trăiesc ei: cum o mână proprietarĭ cei marĭ cu moșiile lor boerescĭ; cum o duc arêndașii de moșii, între carĭ se află și mulțĭ Românĭ de pe la noi, mai cu sémă despre Mocanii noștri din Săcele emigrațĭ în România este scris un capitol întreg etc. etc. Toțĭ câțĭ au cetit acéstă carte laudă pe scriitorul ei, d-l profesor Dr. George Maior, care este un bărbat cu largĭ și serióse cunoscinte în trebile economice. Un esemplar costă 80 cr. și se póte procura și dela administrația „Gazetei Transilvaniei“.

Călendarul sĕptĕmânei.

MARTIE. are 31 dile. GERMĔNAR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	10 S. m. Cuadrat.	22 Octavian
Lunĭ	11 C. p. Sofroniu.	23 Frumențiu
Marțĭ	12 5 C. p. Teofan E.	24 Archir. Gavril
Mer.	13 Cuv. p. Nicefor	25 **Bunăvestire**
Joi,	14 C. Ben. și Alex.	26 Emanuil
Vin.	15 S. martir Agapiu	27 Ioan Damasc.
Sâm.	16 S. m. Savin Papa	28 Ioan Cap.

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 18 Martie n. 1896.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănățenesc	80	7.—	7.10
Grâu dela Tisa	80	7.05	7.15
Grâu de Pesta	80	7.—	7.10
Grâu de Alba-regala	80	7.—	7.10
Grâu de Bácska	80	7.10	7.20
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Sĕminţe vechi ori noue	soiul	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.40	6.45
Orz	nutreț	60—62	4.80	5.—
Orz	de vinars	62.64	5.25	5.90
Orz	de bere	64.66	6.—	7.—
Ovĕs		39.41	6 10	6.45
Cucuruz	bănăț.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	73	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirișcă	„	—	—.—	—.—

	Productediv.	Soiul	Cursul dela	până
Prețul pe 100 chilograme.	Sem. de trif.	Luțernă ungur.	31.—	37.—
	—	transilvană	—.—	—.—
	—	bănățénă	—.—	—.—
	„	roșiă	28.—	30.—
	Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
	Oleu de in		—.—	—.—
	Uns. de porc	dela Pesta	54 50	55.—
	„	dela țéră	—.—	—.—
	Slănină	svêntată	45.	45.50
	„	afumată	—.—	—.—
	Sĕu		—.—	—.—
	Prune	din Bosnia în buțĭ	13.—	13.25
	„	din Serbia în sacĭ	11.50	11.75
	Lictar	slavon nou	16 —	16.50
	„	bănățenesc	14.50	15.—
	Nucĭ	din Ungaria		
	Gogoșĭ	unguresci		
	„	sĕrbescĭ		
	Miere	brută	—.—	—.—
	„	galbină strecurată	—.—	—.—
	Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
	Spirt	brut	—.—	—.—
	„	Drojdiuțe de spirt	—.—	—.—

Tĕrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 16 Martie de 18017 capete, la 17 Martie au întrat —.— capete și au eșit 329, rĕmânênd la 18 Martie un numĕr de 17,688 capete.

Se notéză marfa: ungurésca veche, grea dela —.— cr. până la —.— cr. marfă ungurésca tineră grea dela —.— cr. până la —.— cr., de mijloc dela 46.— cr. până la 47.— cr. ușóră dela 44.— cr. până la 45.— cr.

Marfă țĕrănéscă grea dela —.— până la —.— cr. de mijloc dela —.— cr. până la —.— cr. ușóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Marfă sêrbéscă, grea dela —.— cr. până la —.— cr. Transito, mijlociă grea dela —.— cr. până la —.— cr. transito ușóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Bursa de Bucurescĭ

din 18 Martie n. 1896.

Valorĭ	Dobânda.	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	102 —
Renta amortisabilă	5%	„ „	99.3/4
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.--Iul.	99.5/8
„ „ din 1893	5%	„ „	98.5/8
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	96.1/2
„ „ (Impr. de 32. 1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	86 —
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	86.1/4
„ „ (Imp. de 274 m. 1890	4%	„ „	86.1/2
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	86.1/4
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	86 1/4
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	101 1/2
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	286.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.--Iul.	96.3/4
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	97 1/2
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	92 1/8
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	100 1/2
„ „ „ „	5%	„ „	88 1/2
„ „ „ Iașĭ . .	5%	„ „	81.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	într. v.	1538.
Banca agricolă	500	150 v.	195.-
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	412.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	425.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	325 --
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	215. -
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	100. —
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	500	„ „	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 „	1000	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	—.—
20 francĭ aur			20.05

SCOMPTURĬ:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg . .	4 1/2%
Casa de Depunerĭ	5 1/2	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	5%	Elveția	3 1/2%

Prețurile cerealeor din piața Brașov.

Din 20 Martie st. n. 1896

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	70
„	Grâu mijlociu . .	5	60
„	Grâu mai slab . .	5	—
„	Grâu mestecat . .	3	20
„	Sĕcară frumósă .	3	80
„	Sĕcară mijlociă .	3	50
„	Orz frumos .	3	20
„	Orz mijlociu .	3	—
„	Ovĕs frumos .	2	50
„	Ovĕs mijlociu .	—	—
„	Cucuruz	3	40
„	Mălaiu	5	—
„	Mazĕre	6	—
„	Linte	6	50
„	Fasole	6	—
„	Sĕmênță de in . .	8	—
„	Sĕmênță de cânepă	5	60
„	Cartofĭ	—	80
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită . .	—	41
	Carnea de porc .	—	48
	Carnea de berbece	—	—
	Sĕu de vită próspĕt	21	—
100 kil.	Sĕu de vită topit	32	—

Cursul losurilor private

din 18 Martie 1896

	cump.	vinde.
Basilica . . .	7.—	7.40
Credit	201.50	203.—
Clary 40 fl. m. c. . .	55.50	59.50
Navig. pe Dunăre . .	136.—	140.—
Insbruck	27.—	28.—
Krakau	26.50	27.—
Laibach	22.50	23. -
Buda	62.—	23.—
Palffy	60.—	62.—
Crucea roșie austr. .	18.40	18.80
dto ung. . .	11.—	11.70
dto ital. . .	11.75	12.50
Rudolf	25.—	26.—
Salm	69.50	70.50
Salzburg	27.—	28.
St. Genois . . .	71.50	72.50
Stanislau	43.—	45.—
Trieitine 4 1/2% 100 m. c.	147.—	151.—
dto 4% 50 .	70.—	74.—
Waldstein . . .	50.—	—.—
Sĕrbescĭ 3% . . .	33.50	34.50
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	124.50	125.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

cu prescurĭ, și lângă prescurĭ luminiță de céră din stupii lui și glăjuța de vin din via lui și tămâie din boltă. Ér dela biserică merge ață acasă, încet, gânditor, găzdăcesce, cu ciobote marĭ, érna cu căciulă mare mițósă și cu cojoc până 'n genunchĭ — că peste câmp dóră-i mai frig ca prin sat; véra numai cu sumanu între umere și cu merindarea cu prescurile 'n stânga ér în drépta cu un otic de plug, care i-e și bâtă și armă tot-odată.

Nicĭ nu-mĭ pot închipui pe Iacob luntrașul fără oticul plugului în mână. Sătenii, când îl vĕd venind la biserică cu oticul plugului în mână, dic că luntrașul îșĭ duce și oticul sĕ-il sfințéscă popa. Când aude Iacob gluma asta nesărată, le rĕspunde liniscit, ca un om de 70 de anĭ, nu ca unul de 42—46: Da, îl duc cu mine la biserică, sĕ-l sfințéscă popa, că plugul e prea mare, nu-l pot duce, ér oticul e unéltă de-a plugarului. Și de n'a sfinți popa plugul și uneltele plugului, și de n'a veni darul lui D-deu peste plugar, toțĭ cei-alalțĭ ómenĭ se pot culca sĕ móră, că tot mórtea de fóme-i acceptă. Cunóscețĭ acum pe badea Iacob luntrașul?

I. P. R.

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Martie 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.80
Renta de coróne ung. 4% . . .	98.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.40
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	96.50
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	96.50
Imprum. ung. cu premii	159.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	143.75
Renta de hârtie austr.	100 85
Renta de argint austr.	101.—
Renta de aur austr.	122.25
Losurĭ din 860	148.—
Acții de ale Băncei austro-ungară.	978.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	412 50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	376.—
Napoleondorĭ.	9.56½
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.92½
London vista	120.55
Paris vista	47.80
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.55
Note italiene.	43.45

Cursul pieței Brașov.

Din 21 Martie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.53	Vênd.	9.56
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	1.27	Vênd.	1.28
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	59 05
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	10.90
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Hala de mărfurĭ din Brașov,

asociație cu garanție restrînsă.

CONVOCARE

la adunarea generală,

care se va ține în 30 Martie 1896 la 3 óre p. m. în sala dela sfat.

Ordinea ḑilei:

1. Raportul și socotéla anuală.
2. Raportul consiliului de supraveghiere.
3. Propunerea consiliului direcțional, pentru continuarea afacerilor.
4. Alegerea a 3 membri în consiliul direcțiunei și 2 suplențĭ.
5. Alegerea consiliului de supraveghiare.
6. Propunerĭ.

Wilhelm Paul,
president.

Consiliul direcțiunei:
Hala de mărfurĭ din Brasov
asociație cu garanță restrinsă.

În sensul §-lui 23 din statute vor eși din consiliul direcțiunei Domnii: Martin Heinrich Lang, Korodi Mihály și Dr. Carl Schmidt; ca suplențĭ: Domnii Papp Ferencz și Vén Ferencz István; din consiliul de supraveghiere: Domnii Hans Eder, Emil Poor și Ludwig Hornung. — Cei carĭ au eșit se pot realege.

CONTUL BILANȚULUI „Halei de mărfurĭ din Brașov", asociație cu garanție restrînsă,

pro 31 Decembre 1895.

ACTIVA	fl.	cr.	PASSIVA	fl.	cr.
1. Conto cassei:			1. Contul fondului de reservă:		
banĭ gata, cum arată protocolul			fondul de reservă	6	38
cassei	2011	93	2. Contul de participație:		
2. Contul Mobiliarului . fl. 382.38 cr.			participațiĭ la afacerĭ	4497	—
scade 10% amortisare fl. 38.24 cr.	344	14	3. Contul chiriei:		
3. Contul împrumuturilor:			chiria localului până la 31 Dec. 1895	525	—
împrumuturĭ pe mărfurĭ	8126	97	4. Opt-spre-ḑece creditorĭ:		
4. Contul Mărfurilor:			creditorĭ diversi	12606	62
diverse, cum arată contul mărfurilor	20	93	5. Contul competențelor:		
5. Șiese-ḑecĭ și trei debitorĭ:			competențe de plată	1	25
datornicĭ, diversi	7025	20			
6. Contul de asecuranță:					
asecuranță plătită înainte . . .	7	40			
Pagubă	99	68			
	17636	25		17636	25

Brașov, 31 Decembre 1895.

Recapitulație:

	fl.	cr.
Paguba totală . . . fl. 99.68 cr.		
Paguba scăḑută din 1894 „ 90 67 „		
Pagubă netto în 1895	9	01

Examinat și aflat corect,

Brașov, 26 Februarie 1896.

Konopasek m. p. **Kamner** m. p.
Direcția afacerilor „Halei de mărfurĭ din Brașov", asociație cu garanță.

Hans Eder m. p. **Emil Porr** m. p. **Lud. Hornung** m. p.
membrii consiliului de supraveghiere.

Nr. 178/1896.

PUBLICAȚIUNE

Oficiul orfanal orășenesc aduce la cunoscință publică că **în 28 Martie a c. la 9 óre se va vinde cu licitație** în localul oficiului orfanal **holdele** ale curentatului Georg Schneider și anume:

Holda din câmpul săcelelor brazda a 5-a N. Top. 10908 în mărime de 1250□⁰, holda din câmpul de mijloc brazda a 1-a N. Top. 13195 în mărime de 1150□⁰, holda din câmpul de mijloc brazda a 5-a N. Top. 14451 mărimea 1425□⁰, holdele din câmpul Christianului la capul brazdei II N. Top. 20272, 20273, 20274 mărimea de un jugăr 149□⁰, holda din câmpul Christianului brazda I N. Top. 24593 mărimea 1237□⁰, holda tot acolo N. Top. 24597 mărimea 1237□⁰. Condițiile se pot vedea la oficiul orfanal orășenesc.

Brașov 4 Martie 1896.

850,2—3 **Oficiul orfanal orășenesc.**

PUBLICAȚIUNE.

Bunurile societăței fost. grănițerĭ din Teiuș, prin sentenția judecătorescă ajunsă în putere de drept sunt a se împărți între îndreptățițĭ — spre a se putea efeptui acéstă împărțire. — **Se caută cumpĕrătorĭ la 2 morĭ** (à 3 petri una) estimate cu **28,000 fl.** ambele situate în comuna mare Tövis (Teiuș) precum și la **2 case** estimate cu **1500 fl.**

Amatorii se caută a întra la învoială cu comitetul fost. grănițerĭ din Teiuș, comit. Albei-Inferióre spre ale putea obținea. 934,4—5

Prima asociația de economii și ajutorare din Brașov.
FONDATĂ 1884.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.